

Forældrehandleplaner

Cases om støtte til forældre til anbragte børn og unge



Forældrehandleplaner

Cases om støtte til forældre til anbragte børn og unge

Forord

Hvorfor fokus på forældrehandleplaner?

På baggrund af vores erfaringer fra praksis er vi i foreningen RIFT (Retssikkerhed i Familiers Trivsel) løbende i gang med emne for emne at påvise fejl og mangler i sagsbehandlingen på anbringelsesområdet.

På vores hjemmeside www.rift.center kan man se case-samlinger og slides fra temadage om: **Samvær, "Børnesager- hvor er retsstaten?", Børnesager i etniske minoritetsfamilier, At blive undersøgt og Samarbejdet om det anbragte barn.**

Vi var nået til emnet: Forældrehandleplaner, da vi blev "ramt" af først af Statsminister Mette Frederiksens nytårstale 2020, dernæst af Corona (som forsinkede en planlagt temadag i 2020) og så af hhv. udspillet (27. januar 2021) og aftalen (11. maj 2021) "Børnene Først".

"Ramt" fordi Mette Frederiksen talte om forældre, der har fået "chance på chance", netop som vi var i gang med at samle vores dokumentation for det modsatte. Derfor måtte vi straks i gang med at påvise og sætte gang i debatten om dette, men som følge af Corona-nedlukninger bliver det så først her i efteråret 2021.

27. januar 2021 blev vi ramt "af" udspillet "Børnene Først", som stort set havde skrevet forældrene ud af arbejdet med udsatte børn og unge.

Dene efterfølgende politiske aftale 11. maj 2021 satte i højere grad fokus på forældrenes betydning – hovedsageligt med et punkt om obligatoriske forældrehandleplaner samt et punkt om at give kommunerne mulighed for at søge puljer til Familiehuse.

Medier og en del organisationer roste dette, mens vi i RIFT er stærkt bekymrede for *manglende implementering og mangel på reelt kvalitetsløft i kommende indsatser på børneområdet.*

Vores forening er dannet ud fra visionen at ville arbejde for, at lovgivningen på børne-ungeområdet skal overholdes – samt arbejde for, at der etableres reelle klagemuligheder, hvis loven ikke overholdes.

Vi siger dette fra vores erfaringsbaserede viden om, at bestemmelser i "Barnets Reform" fra 2011 ikke er ført ud i praksis.



Intentionerne i "Barnets Reform" var langt hen ad vejen rigtig gode og kunne have givet basis for rigtig gode forebyggende og inddragende indsatser for familier samt de bedst mulige anbringelser. Men i mange tilfælde overholdes loven ikke, og der er ikke reelle klagemuligheder eller sanktioner overfor kommunerne, når sagsbehandlingen ikke følger loven.

En reform, som vi i RIFT håbede på at fremme, burde i vores øjne have fokus på kvalitetssikring og implementering af lovgivning.

Det er desværre langt fra det fokus, der er i det politiske udspil og aftalen "Børnene Først". Vi ser dog enkelte muligheder og håber f.eks., at den kommende lov vil øge børn og unges rettigheder og inddragelse.

Men vi er bekymrede over, at der i aftalen ikke er tilstrækkeligt indtænkt, hvorledes loven skal implementeres samt over fraværet af tilstrækkelig kvalificeret prioritering af hjælp og støtte også til forældrene.

RIFT fik i 2020 tildelt Menneskerettighedsprisen sammen med DAV (De Anbragtes Vilkår), og vi er glade for, at Rådet for Menneskerettigheder dermed anerkender, at RIFT og DAV bl.a. arbejder på at påpege den politisk opstillede *falske* modsætning mellem at have fokus på *enten* at støtte og hjælpe børn og unge *eller* at hjælpe og støtte deres forældre.

Udspillet "Børnene Først" understregede denne modsætning. Den senere politiske aftale om "Børnene Først" nævner indsatser for forældre, men kun som et tyndt lag fernis.

Hertil kommer, som det gælder for mange af de andre temaer i aftalen, at der *ikke* er tale om nyt:

Forældrehandleplaner har været på tale de sidste 30 år. De var omtalt i Graversen-betænkningen i 1990 og blev fastlagt i loven 2004, uddybet med Barnets Reform 2011. Familiehuse findes rundt om i kommuner, uden at vi har oplevet, at det er en garanti for kvalificerede forebyggende indsatser eller kvalificerede indsatser for forældrene under anbringelsen.

Med denne case-samling vil vi vise eksempler og tendenser, som viser, at lovgivningens bestemmelser om forældrehandleplaner langt fra er implementeret, og at der er en udbredt mangel på kvalitet i indsatserne.

Udvidet fokus: Generel tendens til pseudopolitik

Vores temadag d. 2. november 2021 "Børnene Først – eksempel på pseudo-politik?" vil, foranlediget af aftalen "Børnene Først", sætte fokus på den manglende implementering af indsatser for forældre/ forældrehandleplaner siden 2011.

Vi vil sætte fokus på, hvordan pokker (og her kunne vi bruge stærkere ord, for vi er chokerede) det kan lade sig gøre at lave en politisk aftale på så tyndt et grundlag og med så lidt fokus på, hvordan loven skal implementeres, når nu tidligere og på mange måder enslydende bestemmelser efter 10 år ikke er blevet implementeret.¹

Bestemmelser om forældrehandleplaner og Familiehuse skal, ifølge politikerne, være garant for, at der også sættes ind med hjælp og støtte til forældre/ familier. Men der findes ingen forskning om forældrehandleplaner, ligesom forskere peger på mangelfuld forskning generelt om bl.a. biologiske forældres betydning for børn under anbringelsen.

Det virker som om regeringen/ politikerne ikke kender hverken tidligere lovgivning eller praksis og ignorerer det fokus, der trods alt har været på den manglende implementering af lovgivningen på anbringelsesområdet.²

1 K-News bragte sommer 2021 en række artikler, hvor juridiske eksperter mfl. påpeger såvel mangel på nyt samt mangel på fokus på retssikkerhed og implementering i aftalen "Børnene Først".

Børn til låns (k-news.dk)

Danmark kan risikere at komme i konflikt med Menneskerettighederne (k-news.dk)

"Fuldstændig absurd" at ville fjerne proceskrav (k-news.dk)

Ny børnerreform er en feel-good aftale ingen kan være uenig i (k-news.dk)

Politikerne har misforstået reglerne, som de er (k-news.dk)

www.k-news.dk/nyheder/problemerne-loeses-ikke-med-flere-reformer

2 Rigsrevisionen og Statsrevisorerne påpegede manglende implementering og manglende lovoverholdelse i rapporter 2015/2016, Borgerrådgiveren i København påpegede det samme i rapport 2017 og flere praksisundersøgelser fra Ankestyrelsen samt senest Børnebarometret påpeger manglende implementering f.eks. af bestemmelserne om børneinddragelse.

I RIFT har vi f.eks. efter fremlæggelsen af udspillet "Børnene Først" via aktindsigt i korrespondance mellem Socialministeriet og Rigsrevisionen påvist, at Statsrevisorerne 15. maj 2020:

"finder ..., at Social- og Indenrigsministeriets opfølgning på dele af beretningen har trukket i unødigt langdrag. En betydelig andel af anbringelsessagerne lever ikke op til lovens krav, men ministeriet har endnu ikke gjort tilstrækkeligt i forhold til at mindske det gab, der er mellem kommunernes praksis og lovens centrale krav til kommunernes sagsbehandling om fx børnefaglige undersøgelser og børnesamtaler. Statsrevisorerne vil fortsat følge sagen."³

Siden RIFT blev dannet 2013 har vores vision været, at loven ("Barnets Reform") og dens intentioner skal overholdes, men nu blev vi opmærksomme på og chokerede over, at selve lovgivningsprocessen synes at være en stor del af problemet, og at alt tyder på, at implementeringen af intentionerne i "Barnets Lov" ikke vil blive bedre. Aktionsgruppen Børns Velfærd peger i artikler i Soc Doc, 2021 på såvel aftalens tvivlsomme tilblivelse omkring den så udvandede og mangetydige tekst (*Fra bred aftale til reformfuser? 2021*) som på, hvordan den tilknyttede finansieringsaftale betyder, at helt centrale elementer fra det oprindelige udspil "Børnene Først" måske fastholdes trods de ændringer, der fremgår af den politiske aftale. (*Aftalen om Børnene Først – Pengene bruges forkert, 2021*).



Midt i vores lammelse over erkendelsen af risikoen for fortsat manglende implementering som følge af selve lovgivningsprocessen spidsede vi ører ved omtalen af Sigge Winther Nielsens bog "Entrepreneurstaten: Hvorfor vælgeres ønsker forsvinder op i den blå luft – og hvordan vi fikser det".

Dette emne sætter vi fokus på vores temadag 2. november 2021 med forældrehandleplaner som eksempel på et muligt luftkastel. (Se **program for temadagen** bagerst i denne **case-samling**.)

Vi går ikke nærmere ind i emnet om lovgivningsprocessen i denne case-samling, hvor vi holder os til det, som vi ved noget om i RIFT: Erfaringer med forældrehandleplaner og (manglende kvalitet i) indsatser for forældre til anbragte børn.

3 Se RIFTs hjemmeside under RIFT i medierne: rift.center/onewebmedia/Kritik_Oversigt-korrespondancen-Rigsrevisionen-og-Socialministeriet_RIFT.pdf

Vi/ RIFT var på invitationslisten til f.eks. "Topmøde" om "Børnene Først", vi er medlem af Socialstyrelsens følgegruppe på anbringelsesområdet, og i december var vi inviteret af Social- og indenrigsudvalget, men vi synes stadig, at det er en mangel, at der ikke lyttes bedre til forældrenes erfaringer.

Vi har tavshedspligt fra mødet med Social- og Indenrigsudvalget, men vi må nok godt fortælle så meget som, at da vi havde fremlagt et problemkatalog om mødets emne, var der en politiker, der kritiserede os for ikke at have mere fokus på det, der fungerede. Jeg svarede, at det ikke hjælper de mange forældre i mange kommuner, hvis livskvalitet afhænger af god sagsbehandling, at der i Y-Kommune er et eksempel på god hjælp og støtte. Det håbede jeg, at politikerne ville interessere sig for og hjælpe med.

Vi er bekymrede over, at det generelt er med den ovenfor omtalte holdning, der "lyttes" og kan med det samme sige, at fokus i denne case-samling desværre er nødsaget til at være på manglen på såvel implementering af forældrehandleplaner som *manglen* på kvalitet i disse.

Vi nævner gode historier - men vi kender bare ikke så mange.

Men vi vil meget gerne bidrage med at fokusere på muligheder og kvalitet. I aftalen om "Børnene Først" indgår nedsættelse af partnerskaber som middel til implementering. I udspillet var der som udgangspunkt ikke inviteret repræsentanter for forældrene/forældrenes perspektiver med. I aftalen er Forældrelandsforeningen (FBU) nu inviteret med. Vi har i RIFT et godt og nært samarbejde med FBU, men vi har lagt billet ind på også RIFTs deltagelse i disse partnerskaber, fordi vi i RIFT mere specifikt har omfattende viden om og fokus på retssikkerhed og implementering, som i lyset af den manglende implementering af "Barnets Reform" fra 2011 må være vigtigt at have fokus på.

Her viser vi - med Forældrehandleplaner som et for forældrene og RIFT yderst vigtigt redskab og eksempel på - at implementering og kvalitet "ikke kommer af sig selv".

God læselyst

På vegne af Foreningen RIFT
Susanne Munck, formand



Rådet for menneskerettighedspris gives til:

Foreningerne RIFT (Retssikkerhed i Familiens Trivsel) og DAV (De Anbragtes Vilkår).
Prisen gives for deres arbejde med at styrke inddragelse og retssikkerhed på anbringelsesområdet ved at kæmpe for anbragte børn og deres forældres rettigheder.

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Hvorfor fokus på forældrehandleplaner?	3
Udvidet fokus: Generel tendens til pseudopolitik	5
Indholdsfortegnelse	8
Indledning	10
Manglende forskning på feltet	10
Manglende systematik i sagsbehandlingen i anbringelsessager - især i forhold til forældrene, trods lovkrav.	11
Debatten om forældrenes rolle under anbringelsen – fortsat i et forskningstomt rum?	11
Ankestyrelsens aktuelle undersøgelse: "Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er anbragt", april 2021	13
Ad. 1: Der bliver ofte bevilliget støtte, hvis støtten har en afsmittende effekt på barnet (Ibid s.30)	14
Ad. 2 Om der er udviklingspotentiale af forældreenvnen	14
Ad. 3 Om forældrene har et misbrug eller psykisk sygdom	15
Ad. 4. Hvordan forældrene reagerer på barnets anbringelse	16
Ad. 5. Hvilken støtte forældrene har modtaget inden anbringelsen	16
Måltrettet støtte til forældre med anbragte børn	18
Rapporter og litteratur med forældrehandleplaner/ indsatser for forældre som delemner	22
Hvad karakteriserer kvalificerede familieindsatser/ indsatser til forældre?	24
Firmaet Memox - 40 grundtanker i familiearbejdet	25
Anvendt litteratur	26

Case-eksempler og analyse:	
Forældrehandleplaner (og indsatser for forældrene)	28
Om udvælgelsen af de valgte forældrehandleplaner	28
De enkelte forældrehandleplaner: Beskrivelser og analyser:	30
Case 2 - Kommune 2	32
<i>Når ansvaret for tværfaglig handicapindsats placeres hos forælderen</i>	
Case 2	35
Case 3 - Kommune 3	36
<i>Når ansvaret for konflikthåndtering placeres hos forælderen</i>	
Case 3	37
Case 6 - Kommune 3	38
<i>Når forælderen skal "kunne forstå datters funktionsnedsættelse mm." alene på baggrund af 2 timers samvær hver 3. uge</i>	
Case 6	40
Case 7 - Kommune 6	42
<i>Når mulighed for hjemgivelse kompliceres af, at kommunen i årevis har negligeret at indsætte psykologfagligt anbefalede indsatser</i>	
Case 7	46
Case 8 - Kommune 7	49
<i>Når forældrenes funktionsnedsættelser ikke mødes med tværfaglighed</i>	
Case 8	52
Case 10 - Kommune 9	55
<i>Når kognitive udfordringer fastlåser forælderen som værende uden udviklingspotentiale</i>	
Case 10	60
Afsluttende generel analyse	63
Mangel på tilstrækkelig forskning om og faglighed i arbejdet med forældres rolle under anbringelse	63
Generel analyse disponeret efter de enkelte trin i forældrearbejdet efter anbringelsen	67

Indledning

Manglende forskning på feltet

Inden vi går i gang med at vise eksempler på forældrehandleplaner og forløb omkring forældrehandleplaner vil vi – som i vores forrige case-samlinger – påpege, at vi i RIFT ikke udøver forskning, men alene fremlægger erfaringsbaseret viden.

I den sammenhæng er vi naturligvis interesserede i, hvad der findes af forskning og viden på feltet.

Som det var tilfældet med de øvrige emner, vi har behandlet i de tidligere case-samlinger, så foreligger der om dette tema heller ikke meget forskning.

Mette Bøgelund Frederiksen skriver i sit speciale: "Forældrehandleplaner – en prioritering af forældre til anbragte børn", 2019 (s. 17) at forældrehandleplaner er et "relativt udforsket felt". Mette Bøgelund Frederiksen har søgt i både danske og udenlandske baser på hhv. forældrehandleplan, særskilt handleplan og "restoration plan" uden at finde noget. Vi har selv søgt lidt videre og har spurgt forskere i vores netværk uden at finde yderligere end de nedenfor angivne rapporter fra Ankestyrelsen og Socialstyrelsen samt forskning fra bl.a. VIVE, der tangerer emnet.

Pwc og VIVE påpeger det samme i rapporten "Måltrettet støtte til forældre hvis barn eller unge er anbragt: Vidensafdækning" (2020) s. 16, at emnet ("Hvilke virksomme metoder og indsatser findes til måltrettet at støtte forældre til anbragte børn og unge") savner forskningsmæssig og praksisrelateret opmærksomhed.

Vi angiver i litteraturlisten hverken en fuldstændig liste over alle relevante rapporter og bøger eller omtaler alle rapporter nedenfor, men vi gennemgår de nyeste, der mest direkte omhandler støtte til forældre til anbragte børn og unge. I slutningen af vores research proces er vi stødt på 2 antologier, som der ikke er henvist til i de angivne rapporter, men som vi skønner tangerer emnet for denne case-samling: Børns Rettigheder, 2020 og Helhedsorienteret socialt arbejde med udsatte familier, 2018. Indholdet i disse er ikke omtalt i vores indledning.

Nedenfor gennemgår vi kort og ud fra vores fokus på forældrehandleplaner Mette Bøgelund Frederiksens speciale og 2 aktuelle rapporter om støtte til forældrene fra hhv. Ankestyrelsen og Socialstyrelsen/ PwC og VIVE - som baggrund for vores case-samling og analyse af forældrehandleplaner.

Forældrehandleplaner – en prioritering af forældre til anbragte børn.
Speciale af Mette Bøgelund Frederiksen.

Manglende systematik i sagsbehandlingen i anbringelsessager - især i forhold til forældrene, trods lovkrav.

Mette Bøgelund Frederiksen (MBF) er Socialrådgiver og har med det udgangspunkt i sit speciale fokus på, hvorfor der så sjældent udarbejdes forældrehandleplaner, når nu loven og dens forarbejder angiver det. MBF har valgt at fokusere på 3 kommuner, som prioriterer forældrehandleplaner mhp. at finde frem til, hvad der motiverer og fastholder disse kommuner i at leve op til loven på dette felt.

Det synes vi i RIFT eryderst spændende og sympatisk, og det ligger tæt på temadagens supplerende implementeringsemne, men vi går ikke ind i det tema her, da vi har mere fokus på kvalitet og *indhold* i Forældrehandleplaner og på den mangel på retssikkerhed, som den generelle manglende prioritering af forældrehandleplaner er et udtryk for.

Dog er det relevant for os her fra MBF's speciale at resumere den teoretiske og lovgivningsmæssige baggrund for forældrehandleplaner.

MBF undrer sig (*Forældrehandleplaner – en prioritering af forældre til anbragte børn*, s. 5) over den mangel på systematik i sagsbehandlingen, som undersøgelser og statistikker viser tendens til, og undrer sig (*Ibid* s. 6) især over, at forældrene synes overset i anbringelsesforløbene trods lovkravet om, at forældrene under anbringelsen tilbydes støtte.

Med henvisning til praksisundersøgelse fra Ankestyrelsen (2009:59) refererer MBF, at forældre i 64 % af de undersøgte sager (red. fra 14 kommuner), trods lovkrav, ikke var blevet tilbudt en forældrehandleplan.

MBF nævner den indikator på det manglende fokus på forældre, som det generelt begrænsede samvær er, og henviser til Inge Bryderups forskning, publiceret i "Familiepleje i Danmark", 2017 samt den manglende vejledning om ret til § 54 støtte nævnes (*Ibid* s. 8) med henvisning til (Københavns) Borgerrådgivers rapport 2017 samt statistik (Danmarks Statistik 2015), der viste, at kun 20 % af forældre til anbragte børn havde et støttepersonforløb § 54 stk.1.

Debatten om forældrenes rolle under anbringelsen – fortsat i et forskningstomt rum?

MBF redegør (*Ibid* s. 9) - for de diskussioner/ forskellige teorier, der hersker om forældrenes rolle under en anbringelse, hvor behovsteorien lægger vægt på barnets mulighed for at knytte sig til andre voksne end forældrene, og objektrelationsteorien lægger vægt på, at

"barnet i de første leveår gradvist udvikler sig til et selvstændigt individ, hvilket indebærer en internaliseret forståelse af relationen til de biologiske forældre (eller andre primære omsorgsgivere). Når relationen én gang er etableret kan den ikke udskiftes, og et brud med forældrene vil derfor skade barnets identitetsudvikling." MBF redegør med henvisning til en forskningsrapport, at objektrelationsteorien i dag ligger til grund for den danske lovgivning på området. MBF uddyber (*Ibid* s. 10) med omtale af kontinuitetsdiskussion med henvisning til bl.a. Else Christensen SFI, 1998: at *"mister barnet kontakten til forældrene, mister det også kontakten med en del af sig selv."*

Med henvisning til en forskningsoversigt v. Tine Egelund og Anne-Dorthe Hestbæk SFI 2003 oplister MBF (*Ibid* s. 11) positive effekter fra udenlandsk forskning af god kontakt mellem det anbragte barn og forældre, og endelig citeres samme forskere for (i 2003) at pege på, at debatten befinder sig i et "forskningstomrum".

Handleplan som hjørnестenen i anerkendelsesrelationen mellem institution, socialarbejderen og familien

Med henvisning (*Ibid* s. 12) til (Axel Honneths) anerkendelsesteorier og herunder som anvendt af Peter Højlund i udgivelse (2006) om forældreinddragelse omtales forældrenes rolle og behov under barnets anbringelse. Højlund peger bl.a. på, at socialarbejderne ofte har dannet sig et negativt billede af forældrene, og at manglende anerkendelse af forældrene/ disrespekt fra socialarbejderens side spænder ben for forældrenes arbejde med deres identitet som forældre, hvilket (*Ibid* s.13)

"svækker muligheden for et vellykket anbringelsesforløb, der understøtter en kontinuerlig relation mellem det anbragte barn og forældrene."

Det refereres, at Højlund som konkret eksempel på anerkendelse af forældrene nævner udarbejdelsen af en handleplan, som værende

"en hjørnестen i anerkendelsesrelationen mellem institution, socialarbejderen og familien".

Baggrunden for lovgivningen om forældrehandleplaner

MBF redegør (*Ibid* s. 14) for, hvordan forløberen for vedtagelsen af forældre-handleplanen går helt tilbage til Graversensudvalgets arbejde i slutningen af 1980'erne.

Og om at betænkningens intentioner:

"Udvalget mener, at der bør sættes på en helhedsorienteret indsats omfattende både barnet eller den unge og familien. Efter udvalgets forslag skal planen derfor også beskrive, hvilke foranstaltninger der eventuelt påtænkes iværksat til støtte for familien, mens barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet"

(Graversen & Sejr, 1990: 141) (*Ibid* s.15) først blev lov i 2004 og først for alvor kom på dagsordenen med "Barnets Reform" i 2011, hvor (*Ibid* s. 16) formålet

med forældrehandleplanen beskrives mere detaljeret, og hvor forældrenes rolle tydeliggøres uanset deres evne til at varetage omsorgen for barnet på længere sigt.

MBF opsummerer, at

”det er ca. 15 år (i dag ca. 17 år, red.) siden, den egentlige lovbestemmelse om forældrehandleplaner blev vedtaget. Og alligevel er det ifølge statistikken endnu ikke et område, der prioriteres konsekvent i praksis.”

Ankestyrelsens aktuelle undersøgelse: ”Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er anbragt”, april 2021

Som det angives (*Støtte efter servicelovens § 54 til forældre hvis barn er anbragt, s.4*) er rapporten et resultat af at være blevet bedt af Social – og Indenrigsministeriet om at undersøge kommunernes praksis for at iværksætte støtte til forældre, hvis børn er anbragt.⁴

Vi kan ikke gengive hele rapporten, men henviser i vores link længere fremme til selve rapporten, hvor man kan læse om grundlaget for sagscreeningen mm. herunder om interviewet med kommunerne, hvorfra der (*Ibid s. 24*) oplistes de mest fremtrædende hensyn, som vægter i disses vurdering af forældres behov for støtte:

1. at støtten taler ind i barnets behov
2. om der er udviklingspotentiale af forældreevnen
3. om forældrene har et misbrug eller psykisk sygdom
4. hvordan forældrene reagerer på barnets anbringelse
5. hvilken støtte forældrene har modtaget inden anbringelsen

Vi kommer tilbage til disse punkter senere med nogle citater fra sagsbehandlere, som vi vil bruge i vores analyse af forældrehandleplanerne.

Der er (*Ibid s. 27*) oplistet arten af indsatser, som kommunerne nævner om hvilke typer af støtte efter § 54, stk. 2, de tilbyder til forældre til anbragte børn og unge: Familiebehandling efter SEL § 52, stk. 3 nr. 3, Økonomisk støtte efter SEL § 52 a Støtte i hjemmet efter SEL § 52, stk. 3 nr. 2, Anden hjælp efter SEL § 52, stk. 3 nr. 9,

4 Som det fremgår i rapporten s. 49, så har vi i RIFT hjulpet med at skabe kontakt til informanter/ forældre til interview. Som vi i den forbindelse påpegede overfor Ankestyrelsen, understreger vi her, at vi er bekymrede over, at en rapport som denne, med forholdsvis få eksempler og uden forskningsmæssig bred kontekst, kun viser toppen af isbjerget og kan risikere at være direkte misvisende. F.eks. går rapporten ikke ind i kvaliteten af hverken selve forældrehandleplanerne eller kvaliteten af indsatserne. ”Familiebehandling” er et bredt begreb, og kan dække såvel gode intensive og kvalificerede indsatser som ukvalificerede, ikke-fagligt baserede, overfladiske indsatser. Det giver således – som eksempel - ikke så meget reel viden at tælle antallet af sager, hvor der er sat ind med familiebehandling.

Kontaktperson efter SEL § 52, stk. 3 nr. 6, Misbrugsbehandling efter SEL § 101 eller 101 a.

Arbejdsmarkedsindsats, Misbrugsbehandling efter sundhedsloven, Anden støtte.⁵

Nedenfor gennemgår vi de ovenfor angivne punkter om, hvad kommunerne vægter, når de skal vurdere forældrenes behov for støtte og bringer (med småt) udvalgte citater fra rapportens interview med sagsbehandleren, som vi finder sigende og vil vende tilbage til længere fremme i analysen af eksemplerne på forældrehandleplanerne.

Vi kommenterer (med kursiv) de hensyn kommunerne fremhæver som værende vigtige for deres vurdering af forældres støttebehov.

Ad. 1: Der bliver ofte bevilliget støtte, hvis støtten har en afsmittende effekt på barnet (Ibid s.30)

Her må vi ud fra vore erfaringer spørge om, hvordan det vurderes? Hvilke faglige vurderinger og med hvilke kompetencer vurderes det? Som det vil fremgå af vore analyser, så er det vores erfaring, at det for det første hviler på et skøn fra sagsbehandler, der ofte ikke er fagligt begrundet, og for det andet, at det tyder på at handle om manglende faglighed, ressourcer og en benhård prioritering samt kassetænkning, at der ikke kigges på indirekte eller langsigtede effekter på børnene. Vi tror, at de fleste mennesker med sund fornuft kan se, at det (stort set) altid hjælper også børnene at hjælpe og støtte deres forældre.

"I princippet har vi ikke noget [støtteforanstaltninger] inde fra vores [afdeling], som ikke har en eller anden relation til barnet. Så henviser vi jo ud til de tilbud, der er i kommunen eller andre steder, fordi at alle vores paragraffer jo bliver hængt op på barnet." (Sagsbehandler) (Ibid s. 31)

"Flere sagsbehandlere giver udtryk for, at de skal tale en potentiel forældre støtte ind i barnets behov for at få støtten bevilliget af kommunens visitationsudvalg." (Ibid s. 31)

s. 32

"Ifølge flere sagsbehandlere er det nødvendigt, at der udarbejdes tilknytnings- eller forældrekompetence-undersøgelser, så sagsbehandlerne kan arbejde ud fra disse anbefalinger." (Ibid s. 32)

Ad. 2 Om der er udviklingspotentiale af forældreevnen

Her må vi igen ud fra vores erfaringer spørge om, hvordan det vurderes? Hvilke faglige vurderinger og med hvilke kompetencer vurderes det? Som det vil fremgå af vores

⁵ Vi efterlyser i RIFT jf. note 4 en dybere indsigt i emnet – herunder mangler vi som eksempel, at der her burde være fokus på det problem, at funktionsnedsatte forældre ikke undersøges/kompenseres og støttes tilstrækkeligt ift. at være forældre. Som Institut for Menneskerettigheder påpegede i rapporten Ret til at være forældre, 2014.
www.menneskeret.dk/udgivelser/ret-vaere-foraeldre

analyser, så er det vores erfaring, at det for det første hviler på et skøn fra sagsbehandler, der ofte ikke er fagligt begrundet, og for det andet, at det tyder på at handle om manglende faglighed, ressourcer og en benhård prioritering samt kassetænkning. Vi køber ikke præmissen, at der ikke findes nogen form for udviklingspotentiale. Desværre fremgår denne vurdering ofte af Forældrekompetenceundersøgelser.⁶ Det nævnes i rapporten, at sagsbehandlere peger på, at hvis der ikke vurderes udviklingspotentiale eller hjemgivelse, bliver der ikke altid tilbudt støtte.

"Der er ikke en bred palet af tilbud. Paletten hedder § 54- støtteperson og støttet samvær - og så nogle gange familiebehandling. Familiebehandling er dog kun ved mulig hjemgivelse." (Sagsbehandler) (Ibid s.33)

Ad. 3 Om forældrene har et misbrug eller psykisk sygdom

"Der kan også være forældre, der har et misbrug, hvor vi siger: "Du skal igennem noget misbrugsbehandling, inden du kan tage imod en eller anden form for familiebehandling, som involverer dit barn." Så skal det håndteres i et andet regi, før du er klar til at gøre noget andet. Eller psykisk syge, hvor man tænker: "Du skal passe på dig selv og din diagnose. Du har et forløb i psykiatrien, og det skal du koncentrere dig om, inden vi kan involvere nogen som helst form for familiebehandling, eller noget hvor dit barn er involveret". Så der kan være forskellige step i, at der er nogle voksne, der skal have løst deres problemer, inden vi kan begynde at arbejde med dem i relation til deres barn." (Sagsbehandler) (Ibid s. 33)

Vi bliver SÅ trætte, når vi læser dette. Vi undrer os over, at Ankestyrelsen i det juridiske afsnit ikke fremhæver dette fra vejledningen (Vej nr. 9142 pkt. 271):

"Kommunen skal som hidtil være opmærksom på, om der skal gives støtte efter anden lovgivning, f.eks. om alkoholbehandling, en arbejdsmarkedsindsats eller andet, der kan medvirke til, at forældrene kan støttes i at spille en positiv rolle for barnet."

Vi tolker dette som, at der skal arbejdes tværsektorielt om dette. Men som det fremgår af citatet og som det er vores gennemgående erfaring, så overlades det til forældrene selv at opsøge denne hjælp og dermed tages lovens ordlyd om at § 54 stk. 2:

6 Kvaliteten af Forældrekompetenceundersøgelser er et emne, der ofte drøftes af fagfolk og i medierne, uden det har ført til lovgivningsmæssig sikring af kvaliteten af disse, udover en fornyet udgave af vejledende retningslinjer på feltet. RIFT udgav 2018 casesamlingen: "At blive undersøgt" www.rift.center/onewebmedia/At-blive-undersoegt-casesamling_RIFT.pdf og afholdt temadag, hvor vi bl.a. havde besøg fra Norge mhp. at fremlægge, hvordan en kommission i Norge skal sikre undersøgelsernes kvalitet. Som lægmænd undrer vi os over, hvordan psykologer kan "stemple" forældre som værende "uden udviklingspotentiale", uden at have undersøgt dette nærmere herunder kvaliteten af og konteksten for den hjælp og støtte, forældrene tidligere har modtaget. Vi har da også set eksempler på forældre med dette "stempel" som på trods af dette har formået et udvikle sig til at være så gode forældre, at børnene med god udvikling til følge er blevet hjemgivet. I mange tilfælde indeholder forældrekompetenceundersøgelserne ikke anbefalinger til, hvilke former for støtte, der kunne sættes ind med til forældrene.

”Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen”, *meget ofte ikke alvorligt.*

Til listen over samarbejdspartnere, som Ankestyrelsen nævner (s. 38) (psykiatri, jobcenter, misbrugscenter) mangler vi (som påpeget i note 5) handicapafdelinger. Vi kender i RIFT til rigtig mange forældre, som ikke kompenseres tilstrækkeligt for deres funktionsnedsættelse ift. at være forældre. F.eks. kender vi til en del kognitivt nedsatte forældre, som ikke kompenseres.

Der er dog heldigvis længere fremme i rapporten (Ibid, s. 37) et afsnit om at ”Tværsektorielt samarbejde er essentielt.”

”Vi kan stå med en mor, der måske er misbruger eller psykisk syg, og så er der nogle i voksenregi, der skal håndtere det. Men vi kan også se i hjemmet, hvis barnet skal hjem igen, så er der måske noget praktisk-pædagogisk-støtte, altså hele hjemmet sejler. Så tingene går hånd i hånd, og det skal flettes sammen med den støtte mor og far får i voksenregi. Og derfor holder vi jo et antal af netværksmøder, fordi det er sindssygt vigtigt, at vi arbejder på kryds og tværs.” (Sagsbehandler) (ibid s.37-38)

Ad. 4. Hvordan forældrene reagerer på barnets anbringelse

Det omtales i rapporten, at forældrene ofte har stort behov for støtte ifm. selve anbringelsen.

Vi savner her et større fokus på, at der i vejledningen står, at § 54 støtteperson bør tildeles allerede inden anbringelsen:

”Støttepersonen tildeles i forbindelse med anbringelsen, det vil sige fra det tidspunkt, hvor en anbringelse af barnet indgår som et konkret element i de foreslåede foranstaltninger”, hvilket vi (stort set) ingen erfaringer har med.

Krisetilstande, der ikke behandles, kan blokere for videre indlæring ift. forældreskabet, og derfor kunne vi ønske os, at der i den nye lov blev obligatorisk mulighed for psykologisk krisehjælp til forældre, der har fået deres barn anbragt. Det bliver efter vores erfaring yderst sjældent bevilget, og der kræves klare rammer, når det bevilliges. Som det også nævnes i rapporten (Ibid s.36), så kan forældre i deres krisebehandlingsforløb opleve at blive beskrevet vurderende (f.eks. af kommunens egne psykologer), hvilket kan komme til at være skadende for deres sag.

Ad. 5. Hvilken støtte forældrene har modtaget inden anbringelsen

Vi læser igen og igen i indstillinger til B og U, at ”alt er prøvet”, eller at der har været udført ”massive indsatser” forud for indstillingen til anbringelse. Ofte er det i indstillingen ikke faglig dokumentation for disse indsatser, og vi oplever desværre ofte, at indstillingens ordlyd tages for gode varer af alle – f.eks. også de næste sagsbehandlere i rækken, som så ikke mener, at det er værd at indsætte hjælp og støtte til dette forældrepar.

I rapporten er der fokus på, at man kan bruge de indsatser, der har været, til at bygge videre på – og det lyder jo umiddelbart godt. Men dog ikke, hvis/ når der er tale om indsatser, der ikke virkede. Vi har desværre en del eksempler på dette.

Rapporten har et afsnit (Kapitel 5) om Forældrehandleplaner

Ud fra 44 screenede sager er der i 14 sager udarbejdet en forældrehandleplan, og der angives (Ibid s. 39) i punktform fra interview med kommuner og forældre oplistede årsager til at der ikke udarbejdes en forældrehandleplan:

- at det for kommunerne er svært at opsætte en konkret handleplan, hvis forældrene udelukkende bevilges støtteperson
- at forældrene ikke vurderes til at have et udviklingspotentiale
- at alt forældrenes fokus ligger på barnet, og at de derfor ikke har overskud til at få lavet en forældrehandleplan, når kommunen tilbyder det
- at målene for forældre støtten bliver indskrevet i barnets handleplan.

(Ibid s. 39:)

”Både kommuner og forældre giver udtryk for, at forældrehandleplaner kan være et godt styringsredskab til at følge forældres udvikling. Og hvis målene i forældrehandleplanen er konkrete og forældrene inddrages i udarbejdelsen, er det nemmere for forældrene at arbejde ud fra forældrehandleplanen

Alle interviewkommunerne fortæller, at de følger op på forældrehandleplanen, men flere forældre oplever, at der ikke er blevet fulgt op. I den forbindelse fremgår det af den analytiske sagsgennemgang, at der i 8 ud af de 20 sager er foretaget en formel opfølgning på forældre støtten.”

Nedenfor har vi fra siderne i rapporten om interview med kommunerne udvalgt nogle citarer, som vi desværre finder ret sigende for niveauet på feltet – og som vi vender tilbage til i vores analyser af eksemplerne på forældrehandleplaner. *(Ibid, s. 41:)*

”Vi ved jo godt, at vi skal arbejde på børnene. Vi har jo også nogle sager, hvor vi ved, at det er barndommen ud, så går vi jo ikke ud og laver en særskilt forældrehandleplan, fordi vi kan jo ikke udvikle forældrene.” (Sagsbehandler) *(Ibid, s.41)*

To adspurgte kommuner beskriver en meget pragmatisk årsag til, at det er udfordrende at udarbejde en forældrehandleplan. Deres fagsystem DUBU, som også er det mest udbredte system blandt kommunerne, har ikke en skabelon til forældrehandleplaner, så der bliver ikke lagt op til, at den skal udarbejdes. Sagsbehandlerne skal selv finde en blanket et andet sted, hvis forældrehandleplan skal udarbejdes.

”Så må vi så også vende den om og sige, at vi har et IT-system, der ikke har en forældrehandleplan. Der skal vi ind og være opfindsomme og finde en blanket et eller andet sted.” (Sagsbehandler) *(Ibid, s.41)*

s. 42:

”Jeg bruger erfaring fra andre sager. Så kan jeg copy-paste fra andre. Det kan godt være, at det ikke er udfordringer, men jeg bliver nødt til at måle det på dem, for at se om det er en udfordring eller ikke, og så kan vi slette den eller redigere den.”
(Sagsbehandler) (*ibid*, s. 42)

Med al respekt for Ankestyrelsens fokus på området, så må vi fortsat konstatere, at der mangler en gennemgribende udforskning af forældrehandleplaner, herunder ikke mindst deres kvalitet og anvendelighed. Som citaterne antyder, så er der ofte ikke stor viden og grundighed bag planerne.

Målrettet støtte til forældre med anbragte børn

(Målrettet støtte til forældre, hvis børn eller ung er anbragt, 2020)

Også disse rapporter og indsatsbeskrivelser gennemgår vi med citater fra rapporterne med småt og vores egne kommentarer med kursiv.

Fra linket: Målrettet støtte til forældre med anbragte børn - VIVE

”VIVE skal, sammen med PwC, identificere, udvikle og pilotteste en kommunal indsats, der kan styrke kompetencerne blandt forældre til anbragte børn og unge, styrke samarbejdet i samværet, samt styrke forældrenes relation og samarbejde med både kommune og anbringelsessted. Målet er, at den valgte indsats har vist tilstrækkeligt lovende resultater i 2022 til, at den kan overgå til en efterfølgende systematisk afprøvning. Undersøgelsen skal føre til, at

1. kommunerne får et redskab, så de målrettet kan støtte forældre til anbragte børn,
2. forældre til anbragte børn får styrket deres forældreevne og får indsigt i hvor vigtige de er, for deres børn, og at
3. anbragte børn og unge oplever en forbedret trivsel.

Metoder

- På baggrund af målgruppebeskrivelse, litteraturkortlægning og identifikation af lovende praksis i Danmark identificeres en modulbaseret indsats med tværgående elementer, der peger på lovende resultater fra såvel et borger- som et driftsøkonomisk perspektiv
- Indsatsen skal nøje beskrives, så indsatsbeskrivelsen bliver et aktivt arbejdsredskab, der gradvist forfines over tid gennem data fra både implementering og evaluering • Indsatsen skal fra 2020 implementeres i de kommuner, der i 2019 byder ind på at deltage i projektet. Kommunerne vil modtage individuelt tilpasset implementeringsstøtte gennem hele perioden frem til afslutningen i 2022.
- Indsatsen evalueres endeligt i 2022, både baseret på viden om det løbende forbedringsarbejde gennem implementeringsperioden, på reelle baseline- og slutmålinger samt på en omkostningsvurdering baseret på SØM, hvis det fornødne datagrundlag er til stede.”

S. 15 i Aftalepapiret "Børnene Først" (maj 2021) står der, at "Aftaleparterne noterer sig samtidig, at Socialstyrelsen har udarbejdet understøttende redskaber til kommunernes arbejdsmedforældrehandleplaner og vil udarbejde en håndbog for forældreinddragelse."

Vi gætter på, at det understøttende redskab kommer fra ovenfor nævnte projekt: Hvortil hører denne indsatsbeskrivelse og en vidensafdækning

www.bilag-indsatsbeskrivelse-for-malrettet-stotte-til-foraelldre-hvis-barn-eller-ung-er-anbragt.pdf (socialstyrelsen.dk)

www.socialstyrelsen.dk/filer/tvaergaende/dokumenterede-metoder-born-og-unge/pwc_vive_videnskortlaegning_malrettet-stotte.pdf (socialstyrelsen.dk)

Vi kunne skrive rigtigt meget om dette projekt (der varer fra 2019-2022) og den udarbejdede rapport, men her begrænser vi os til det, der kan danne ramme for vores analyser af eksemplerne på forældrehandleplaner.

Vi er dog nødt til at markere den grad af mangel på retssikkerhed, det er et udtryk for, at der SÅ mange år efter vedtagelsen af en lov/ vejledning fra Styrelsen på området skal opstilles et projekt, der indbyder kommuner, der vil være med til at deltage i et projekt, der går ud på at gøre det, der allerede står i lov og vejledning.

Og at eksterne aktører som PwC og VIVE i deres vidensafdækning for det første, som tidligere citeret, må konstatere, at der savnes forskningsmæssig og praksisrelateret opmærksomhed på feltet (hvilket er baggrunden for projektet) og for det andet, at de der har arbejdet med projektet, er så eksterne, at der f.eks. (Målrettet støtte til forældre hvis barn eller ung er anbragt, s. 51) henvises til forkert paragraf (§ 141), når der anbefales at lave forældrehandleplan (red. § 54, stk. 2).

Vidensafdækningen finder først og fremmest frem til en række evidensbaserede metoder. Vi bliver så trætte og kede af det over, at der ikke kan henvises til kvalitativ forskning med dybere differentierede, psykologiske og pædagogiske refleksioner, og vi stivner helt indeni, når de evidensbaserede metoder gennemgås – herunder med angivelse af faser og hvor længe de forskellige faser for familiehjælp varer (eks. 4-8 uger, 8-16 uger osv.), for også det har vi erfaringer med: Indsatser, der ophører før familien er klar/ eller som ikke lige passede til familien – men så er det, at der kan skrives: "Massiv indsats har ikke hjulpet..."

Gudske lov pointeres også – herunder afslutningsvist i vidensafdækningrapporten, at der skal vælges individuelt målrettet og ud fra en bred indsatsvifte.

Men der er gjort meget ud af at beskrive de mest lovende indsatser

- 1) Parent Management Training Oregon (PMTO)
- 2) Parent-Child Interaction Therapy and Self-Motivation (PCIT-SM)
- 3) Pomona Family First Project (PFFP)
- 4) Tools of Choice PwC 17
- 5) Multidimensional Family Therapy (MDFT)
- 6) Promoting First Relationship (PFR)
- 7) Intensive Family Work (IFW)"

- godt nok for at udlede tværgående elementer i de ud fra database- litteratursøgning med "Rapid Evidence Assessment (REA) fundne mest lovende metoder.

Og selvom læsningen for os "ender godt" eller i hvert fald bedre, fordi der til slut i rapporten på godt dansk står om indsatser valgt ud af brede vifter, så er vi forundrede og bekymrede over, at det ser ud til, at der med angivelse af disse metoder satses på " quick-fix-løsninger" i forhold til at implementere den forældrestøtte, som – jf. ovenfor – 30 år efter vedtagelsen og 17 år efter indførelsen i loven ikke udføres i hverken tilstrækkeligt omfang eller på fagligt kvalificeret nok vis.

Der forklares (*Ibid* s. 14), at REA tilgangen er udviklet med henblik på at indhente eksisterende dokumentation med afsæt i sociale indsatser på en hurtigere måde end et egentligt systematisk review.

Vi bliver så kede af at læse, at når der endelig sættes fokus på de store mangler, som vi i RIFT mærker til hver eneste dag, så skal det være hurtigt, og udføres af nogen, der ikke engang kender de rigtige paragraffer i den lov, der ikke er blevet overholdt i 17 år – og at der ikke samtidig berettes om igangsættelse af mere langsom, kvalificeret forskning.

Hvis det er denne indsats, som aftaleparterne har ladet sig betrygge af, bliver vi bare endnu mere utrygge.

Vi er NØDT til at markere her, at der IKKE kan findes quick-fix-løsninger på så komplekst et felt, det er at hjælpe familier, der af mange forskellige årsager har brug for hjælp og støtte. Der kan laves nok så mange håndbøger osv., men hvis ikke der på Socialrådgiveruddannelsen uddannes grundlæggende i tilstrækkelig viden om psykologi, pædagogik (også voksenpædagogisk tilgang) - både som teori og praksis (gerne i form af en overbygningsuddannelse med autorisation, som man kun får, hvis man kan beherske de tilgange, der er nødvendige for at skabe forandringer) – og hvis ikke der supplerende er tid og ressourcer til rådighed, så sker der ingen forandringer. Det er

prøvet i over 17 år med håndbøger, Task Forces, kursusmoduler, tilskud til kommunerne, hvis de bruger bestemte evidensbaserede metoder mm.

Håndbøger, metoder og indsatsbeskrivelser osv. gør det IKKE af sig selv.

Når det er sagt så kan vi se gode takter i projektet:

- *Både i bredden af emner (foruden støtte til forældrene også fokus på både samarbejdet mellem biologiske forældre og hhv. anbringelsessted og kommune).⁷*
- *Og i den afsluttende opstilling af tilgange (Ibid, s 49), som følger efter gennemgang af ovennævnte metoder og derefter lovende praksisser i udvalgte anbringelsesinstitutioner samt kommuner. Der foreslås (Ibid, s.49) 6 obligatoriske elementer, som vi her alene bringer i overskrifterne for:*
 - *"Ressourcefokuseret: Anerkend og arbejd aktivt med forældrenes ressourcer ved at møde forældrene med respekt og en undersøgende tilgang.*
 - *Handlingsanvisende: Støt forældrene i deres relation til barnet ved at være konkret, situationsspecifik og handlingsanvisende.*
 - *Anskues som midlertidig foranstaltning: Anse anbringelsen som startpunkt for familiens udvikling og ikke som en endelig løsning på udfordringer og problemer i fortiden.*
 - *Måltrettet og individuelt tilpasset: Formuler operationaliserede mål for indsatsen og følg hyppigt op på forældrenes progression. Sammensæt og tilpas indsatsen, så den er fleksibel over for forældrenes ønsker, behov og forudsætninger.*
 - *Kriseinformeret: Anerkend og ager ud fra, at anbringelsen kan opleves som en krise for forældrene og tilbyd den relevante støtte.*
 - *Samarbejdsorienteret: Skab et stærkt samarbejde mellem de tre parter omkring barnet (forældre, myndighed og udfører."*

Det er disse tilgange, som vi i RIFT kæmper for – og mange forældre dagligt kæmper for at opnå ... og undskyld os: Det er alle tilgange, som tager udgangspunkt i loven og vejledningen.

Vi er fortsat meget bekymrede for implementeringen og vil IGEN pointere, at der generelt lyttes meget lidt til forældrene.

Rapporten indledes med at bringe eksempler på forældres egne perspektiver på de udfordringer og behov, de oplever i forbindelse med anbringelse. Dette

⁷ I RIFT oplever vi i dagligdagen desværre manglende fokus på at opstille gode nok rammer for det, for de anbragte børn og unge, meget vigtige samarbejde mellem de voksne/ omsorgsgivere og fagpersoner mm. RIFT afholdt i 2019 temadagen "Samarbejdet om det anbragte barn" og udgav case-samlingen med samme titel.

https://rift.center/onewebmedia/samarbejdet_om_det_anbragte_barn_web.pdf

er baseret på forældreinterview (udarbejdet af Anette Faye Jacobsen, Institut for Menneskerettigheder), og der (Ibid, s. 13) afrundes med anbefaling om, at der arbejdes med en individuel tilrettelagt indsats, som passer til forældrene, familien og barnet, og som er fleksibel i forhold til forældrenes behov, der kan variere i forskellige faser af anbringelsen. So far so good.

– Det vi savner, er forældres vurdering af indholdet af de angivne lovende praksisser. Om dette emne interviewes udelukkende involverede fagpersoner.

Hvis de "lovende praksisser" ikke opleves som gode/ udbytterige af forældrene, er de for det første måske ikke helt så lovende, og for det andet kunne de givet blive endnu mere lovende, hvis de blev justeret med forældrenes bidrag. Der er ikke plads til her at komme med alle de tanker og spørgsmål, som under læsningen er dukket op hos forældre/ os der kender praksis – men vi har inviteret repræsentant/ repræsentanter for projektet til vores temadag til drøftelse af anbefalingerne og de lovende praksisser.

Rapporter og litteratur med forældrehandleplaner/indsatser for forældre som delemner

Som sagt kan vi ikke gennemgå al litteratur/ alle rapporter, der har indsatser for forældre, som indirekte emne. Her vil vi holde os til kort omtale af et par relevante aktuelle rapporter. Vi bringer i denne omgang udelukkende vores kommentarer til rapporterne:

Karakteristik af udsatte forældre, VIVE 2021. Rapporten slår fast, at viden om de forskellige grupper af udsatte forældre kan være afgørende for, om de kan få den rette støtte. Herefter er der på baggrund af analyser af registerdata udformet en karakteristik af forskellige grupper af udsatte forældre. Rapporten tager selv forbehold, det gentages flere gange, at der udelukkende er tale om registerdata. Vi er glade for, at dette forbehold nævnes, ligesom vi er glade for det indledningsvist nævnte fokus på, at man må kende målgruppen for at give den rette støtte. Men når det er sagt, er det bekymrende, at der ikke hverken henvises til eller anbefales kvalitativ forskning, der kan supplere denne registerbaserede kategorisering. Det er en start, men det overfladiske niveau og manglen på kvalitativ forskning viser dermed samme mangler på reel og tilstrækkelig viden, som resultaterne fra de ovenfor nævnte rapporter om støtte til disse kategorier af udsatte forældre.

Kontinuitet i anbringelser, VIVE, 2021. Der er tale om en slutevaluering af de kontinuitetsregler, der har skullet sikre bedre kontinuitet i anbringelserne – om de har virket. Vi skal ikke her gengive resultaterne af evalueringen udover at nævne, at rapporten overordnet ikke kan dokumentere, at reglerne skulle have hjulpet til bedre kontinuitet i anbringelserne. Vi læste rapporten med vores perspektiv og viden og havde

hele tiden spørgsmålet på læberne, om ikke kvaliteten i sagsbehandlingen kunne have en stor betydning, som ikke var undersøgt her. Som eksempel står der, at det, at reglen om videreført anbringelse ikke er brugt så ofte, kan skyldes et i forvejen konfliktfyldt samarbejde med de biologiske forældre. Vi har kendskab til flere sager, hvor forældre igen og igen har bedt om f.eks. forældrehandleplan og lignende uden at få det. Der kan med andre ord ligge mange årsager bag konfliktfyldt samarbejde – og vores pointe er, at kvalificeret sagsbehandling og retssikkerhed i sig selv kunne medføre bedre kontinuitet i anbringelsen. Et ofte erfaret eksempel på dette er, at forældre ser sig nødsaget til at trække samtykket til anbringelsen – ikke fordi de regner med hjemgivelse, men for at få B og U, Ankestyrelsens og Byrettens opmærksomhed på, at de ikke bliver behandlet ifølge loven – f.eks. ikke har fået en forældrehandleplan.

At trække samtykket kan i høj grad påvirke stabilitet og kontinuitet i anbringelsen. Ligesom at manglende ordentligt samarbejde mellem anbringelsessted og forældre kan ødelægge stabilitet og kontinuitet i anbringelsen. Derfor er vi glade for, at der i rapporten konkluderende netop peges på, at bl.a. forbedringer af rammer for samarbejde og af sagsbehandleres kompetencer til konfliktløsning måske i højere grad end regler kunne føre til kontinuitet og stabilitet i anbringelserne:

"Og forældrene har svært ved at få klar besked om, hvad der skal til, for at de igen kan bo sammen med barnet. Indsatserne bør således både have fokus på krisehåndtering, sorgbearbejdning og praktisk støtte til forældrene i samværet med deres barn. Denne form for indsatser kan potentielt medvirke til at sænke konfliktniveauet i relationen mellem forældre og forvaltning, og de kan i bedste fald hjælpe forældrene til at være de bedst mulige forældre under anbringelsen og måske tilmed til at udvikle sig positivt undervejs og dermed alt i alt understøtte kontinuitet i anbragte børn og unges liv"

(Kontinuitet i anbringelser, s. 12.)

Vi vil her helt kort omtale rapporten om frikommuneforsøgene, men udelukkende med det fokus at påvise, at forældrene igen og igen ikke bliver tilstrækkeligt spurgt, når det skal udforskes, hvad der virker bedst.

Rapporten "Fra dokumentation til dialog i børnesager: Slutevaluering af frikommuneforsøg på børneområdet i Gladsaxe, Guldborgsund og Ikast-Brande Kommuner/ VIVE, 2021, omhandler bl.a. gode resultater med dialog fremfor fokus på dokumentation. Vi tænker, at det bl.a. er disse resultater, der ligger bag punkterne i "Børnene Først" om at fjerne proceskrav. Som dokumentation for de gode resultater henvises der til interview med mange sagsbehandlere fra mange kommuner, men til kun 15 familier/ forældre. Disse er ovenikøbet udvalgt af kommunerne selv, har vi erfaret ved at kontakte forfatterne til rapporten. VIVE gentager flere steder i rapporten, at det forholder sig sådan, at kun 15 forældre er blevet spurgt over hele perioden, men trods dette bliver denne rapport bl.a. i medierne og af politikere igen og igen nævnt som dokumentation for, at dialog er bedre end dokumentation og som argumentation for at

fjerne proceskrav med henvisning til at "også forældrene er tilfredse".

Vi oplever i RIFT, som også jurister påpeger i K-News artikelside (note 1), at der opstilles en falsk modsætning mellem (retssikkerhedsgaranterende) dokumentation og dialog. Således oplevede vi i RIFT sager i en af frikommuneforsøgene, hvor forældre med henvisning til, at der var tale om en frikommune, IKKE kunne få en forældrehandleplan. Det er muligt, at udviklingen med dialog i denne og i andre sager førte til godt resultat for børn og forældre, men det er for lidt at basere lovgivning og handling på, hvad 15 særligt udvalgte familier har erfaret.

Hvad karakteriserer kvalificerede familieindsatser/ indsatser til forældre?

Vi ville ønske, at vi her kunne henvise til en lang række forskningsrapporter mm. Som det fremgår ovenfor, har vi i research til ovenstående indledning desværre fået bekræftet vores antagelse om, at der mangler forskning og viden på området. Vi har dog her – som lægmænd men på baggrund af erfaringer – i eksempler fra litteratur om emnet, fundet frem til nogle vigtige fokuspunkter og kriterier, som vi – supplerende de 6 foreslåede obligatoriske elementer fra "Måltrettet støtte til forældre hvis børn eller unge er anbragt" – bringer nedenfor:

I bogen "Udsatte familier i et ressourceperspektiv" pointerer forfatterne bl.a. (s. 49) vigtigheden af, at de professionelle først må lytte til familiens problemer –

"familiens egen historie om, hvad der er sket og hvorfor, hvad de håber på, og hvad de er bange for. Deres version er lige så gyldig som fremstillingen i journalen og undertiden mere gyldig. En travl sagsbehandler kan være irriteret over familiens redegørelse. Den strider måske mod materialet i sagsmappen og kan derfor forekomme beregnende eller undvigende. For familien er den imidlertid virkeligheden. Det er en færdighed at kunne lytte til familiens fremstilling med respektfuld opmærksomhed, og det er et led i anknytningen at spejle en forståelse af problemerne."

Firmaet Memox, som udfører familiearbejde i mange kommuner, har givet os lov til at indsætte disse 40 grundtanker i familiearbejdet: (Memoxmetoden, s.146):

1. Prøv dig frem
2. Vær nysgerrig
3. Hav tålmodighed
4. Skynd dig langsomt
5. Søg viden og indsigt
6. Vær altid løsningsorienteret
7. Vær ydmyg og åbensindet
8. Vær den gode rollemodel
9. Skab tillidsfulde relationer
10. Gør mere af det som virker
11. Tro på at familien kan lykkes
12. Fejr jeres succeser sammen
13. Vær transparent omkring det du gør
14. Søg supervision, feedback og sparring
15. Træf de nødvendige beslutninger
16. Find udfordringerne sammen med familierne
17. Find løsningerne sammen med familierne
18. Rammesæt formålet med din tilstedeværelse
19. Fokusér på nutiden og fremtiden
20. Vær bevidst om, at du ikke kan ændre fortiden
21. Spørg altid familien om, hvilke forandringer, de mener, skal ske
22. Tydeliggør forventningerne til jeres samarbejde
23. Dokumentér det arbejde du udfører
24. Søg viljen og modet til forandring
25. Opstil målsætninger og milepæle sammen
26. Tro på det der fortælles, men udfordr historien
27. Bidrag til at skabe en historie, der understøtter den gode udvikling
28. Lad ikke familien være offer for deres egen historie
29. Tro altid på at det kan lykkes at skabe forandring
30. Giv ikke op, find en anden vej
31. Evaluer altid på om det I gør virker - prøv noget nyt, hvis det ikke virker
32. Vær bevidst om, at det er okay at lave fejl
33. Husk på at ingen familier er uden udfordringer
34. Hav mod til forandring, mod til at turde fejle
35. Vær klar over, at der er meget, du ikke ved
36. Undersøg hvilke drømme og håb familierne har
37. Giv dine erfaringer videre, så andre kan blive inspireret af dem
38. Behandl altid andre ordentligt, med respekt for dem og deres valg
39. Forsøg altid at finde frem til familiernes værdier og byg videre på deres gode erfaringer
40. Fokusér altid på barnets og den unges behov

Anvendt litteratur

Aftalen om Børnene Først – Pengene bruges forkert/ Morten Ejrnæs i *Soc Doc – platform for socialpolitisk dokumentation og debat*, 3. årgang nr. 2 juni 2021.

Børn i familie- og socialretten/ Caroline Adolphsen, Jane Røhl. - Djøf Forlag, 2020.

Børn til låns/ Amalie Guldborg Olesen (Barnets Lov 6). – K-News, 13. juli 2021.

Børn til låns (k-news.dk).

Børnene Først: Aftaletekst. - Social og Ældreministeriet, maj 2021.

Børnenes rettigheder – i socialfagligt og pædagogisk perspektiv/ Annette Faye Jacobsen & Anne- Dorthe Hestbæk (red.). – Akademisk Forlag, 2020.

Danmark kan risikere at komme i konflikt med Menneskerettighederne/ Amalie Guldborg Olesen (Barnets Lov 7). – K-News 15. juli 2021.

Danmark kan risikere at komme i konflikt med Menneskerettighederne (k-news.dk).

Det betyder noget, hvem der sidder i regering. Det kan forhåbentlig mærkes på socialområdet/ Kronik af Astrid Krag. - Information, 22. juli 2021.

Entrepreneurstaten: Hvorfor vælgerne ønsker forsvinder op i den blå luft – og hvordan vi fikser det/ Sigge Winther Nielsen. - København: Gads Forlag, 2021.

Forældrehandleplaner – en prioritering af forældre til anbragte børn: Speciale ved Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde/ Mette Bøgelund Frederiksen. - København: Institut for Sociologi og Socialt Arbejde, årstal ikke angivet, formentlig 2019.

Fra bred aftale til reformfuser?/ Gitte Haslebo og Niels Christian Barkholt i *Soc Doc – platform for socialpolitisk dokumentation og debat*, 3. årgang nr. 2 juni 2021.

Fra dokumentation til dialog i børnesager: Slutevaluering af frikommuneforsøg på børneområdet i Gladsaxe, Guldborgsund og Ikast-Brande Kommuner/ VIVE, 2021.

"Fuldstændig absurd" at ville fjerne proceskrav/ Amalie Guldborg Olesen (Barnets Lov 5). - K-News 8. juli 2021

"Fuldstændig absurd" at ville fjerne proceskrav (k-news.dk).

Helhedsorienteret socialt arbejde med udsatte familier/ Anne Marie Villumsen (red.). – København, Akademisk Forlag, 2018.

Håndbog om forældresamarbejde: Forældresamarbejde og – støtte ved anbringelse af børn og unge. - Odense: Socialstyrelsen UC Lillebælt Inquiry Partners, 2012.

Haandbog om forældresamarbejde.pdf

Karakteristik af udsatte forældre anno 2019/ Mette Lausten og Asger Graa Andreasen . - København: VIVE, 2021.

Karakteristik af udsatte forældre 2019_endelig (002) (2).pdf

Kontinuitet i anbringelser: Slutrapport fra evalueringen af regler om kontinuitet i Barnets Reform/ Signe Frederiksen & Anne-Dorthe Hestbæk. - København: VIVE, 2021.
[100056 Kontinuitet PDF-UA \(1\).pdf](#)

Memoxmetoden: En faglig guide og et øvelseskatalog til dig, der arbejder som familiebehandler/Memox.- Memox, 2020.

Måltrettet støtte til forældre hvis barn eller ung er anbragt: Vidensafdækning/ VIVE, PwC, 2020.

[Måltrettet støtte til forældre med anbragte børn - VIVE.](#)

[www.socialstyrelsen.dk/filer/tvaergaende/dokumenterede-metoder-born-og-unge/pwc/vive_videnskortlaegning_malrettet-stotte.pdf](#)

Indsatsbeskrivelse for måltrettet støtte til forældre hvis barn eller ung er anbragt. bilag-indsatsbeskrivelse-for-malrettet-stotte-til-foraeldre-hvis-barn-eller-ung-er-anbragt.pdf (socialstyrelsen.dk).

Ny børnerreform er en feelgood aftale ingen kan være uenig i/ Amalie Guldborg Olesen (Barnets Lov 1) .- K-News 25. juni 2021

[Ny børnerreform er en feel-good aftale ingen kan være uenig i \(k-news.dk\).](#)

Politikerne har misforstået reglerne som de er/ Amalie Guldborg Olesen (Barnets Lov 3). - K-News 2. juli 2021 Politikerne har misforstået reglerne, som de er (k-news.dk).

Problemerne løses ikke med flere reformer/ Amalie Guldborg Olesen (Barnets Lov 4). - K-News 5. juli 2021

[www.k-news.dk/nyheder/problemerne-loeses-ikke-med-flere-reformer.](#)

Samarbejdet om det anbragte barn: En spørgeskemaundersøgelse blandt § 54-støttepersoner/ Anette Faye Jacobsen. - København: Institut for Menneskerettigheder, 2019.

[www.menneskeret.dk/sites/menneskeret.dk/files/01_januar_19/notat_anbragt_barn_til_web.pdf](#)

Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er anbragt/ Ankestyrelsen, 2021.

[Støtte efter servicelovens § 54 til forældre, hvis barn er blevet anbragt – Anke-styrelsen \(ast.dk\).](#)

Udsatte familier i et ressourceperspektiv/ Patricia Minuchin, Jorge Colapinto, Salvador Minuchin. – Hans Reitzels Forlag, 2007.

Case-eksempler og analyse: Forældrehandleplaner (og indsatser for forældrene)

Om udvælgelsen af de valgte forældrehandleplaner

Som nævnt udfører vi i RIFT ikke forskning. Vores mission er bl.a. at påvise og dokumentere sagsbehandlingspraksis herunder ved at offentliggøre erfaringer og eksempler, som det kan være svært for forskere at få adgang til. Denne case-samling er baseret på solidt kendskab til/ erfaringer med 65 sager fra 22 forskellige kommuner.

Kriterierne for udvælgelsen af de 12 valgte eksempler på forældrehandleplaner er, at de er af forholdsvis nyere dato, at vi har godt og indgående kendskab til processer, historik og akter i sagen, og at vi har aktuell kontakt til de pågældende forældre, som således har kunnet gennemgå og godkende den anonymiserede anvendelse af deres forældrehandleplan.

Mange flere planer end de 12 planer levede op til disse kriterier, så de er udvalgt mhp. at repræsentere forskellige baggrunde, udfordringer og processer. Der er i samlingen forældrehandleplaner for såvel etnisk danske forældre som forældre med etnisk minoritetsbaggrund og for forældre med specifikke problemer som funktionsnedsættelse og psykiske udfordringer samt for forældre uden andre specifikke udfordringer end vurderet manglende forældreevner.

Der er eksempler på forskellige processer bag udarbejdelsen af forældrehandleplanerne og forskellige udformninger af forældrehandleplanerne: Eksempler på processer både med og uden inddragelse eller partshøringer af forældrene, forældrehandleplaner med hhv. konkrete mål og ukonkrete mål uden specifik angivelse af indsatser og (kun 1) eksempel på plan, hvor forældrene har været grundigt inddraget i processen og (efter flere års arbejde med dette) på den baggrund fået en plan, der indeholder såvel konkrete mål som konkrete angivelser af indsats og angivelse af, hvordan der evalueres/ følges op. Anbringelsessager er altid komplekse. De udvalgte forældrehandleplaner afspejler denne kompleksitet. Der er ingen lette løsninger eller klare "facit".

Vores fokus i denne case-samling er ikke på anbringelsesårsager, men alene på, hvor vidt der fagligt kvalificeret handles efter loven i forhold til at udarbejde en forældrehandleplan om støtte til forældre.

Vi har (af tidmæssige årsager, da alt vores arbejde er baseret på frivillighed og fritid) desværre ikke haft mulighed for med baggrund i vores samlede mængde af forældrehandleplaner at udarbejde grundig, dokumenteret statistik. En overordnet gennemgang af de 65 sager (fra de sidste 10 år) viser, at der i de fleste af disse sager er udarbejdet forældrehandleplaner, men i 56 sager blev der først udarbejdet

forældrehandleplaner, efter at forældrene, typisk med hjælp fra støtteperson § 54, har bedt om/ "kæmpet for" at få forældrehandleplan. I et par sager lå der en plan, men udelukkende med angivelse af, at der skulle støttes med § 54 støtteperson. Rapporter gennemgået i indledningen viser, at det generelt er færre procent end i vores eksempelsamling, som får udarbejdet en forældrehandleplan. Det skyldes, at de sager, vi kender til i RIFT, almindeligvis har baggrund i samarbejde med støttepersoner, som har støttet forældre i at bede om at få udarbejdet en forældrehandleplan.

Ud fra overblikket over disse 65 sager og erfaringerne med sagsbehandlingsforløbene omkring dem, giver de udvalgte 12 forskellige planer ud fra vores vurdering et realistisk billede af, hvor dårligt det desværre står til med proces, faglighed, kvalitet og anvendelighed ift. udarbejdelse af forældrehandleplaner efter § 54 stk. 2.

De 12 planer kommer fra sager i 10 forskellige kommuner (i samlingen angivet med numre).

Vi har ikke kendskab til nogen helhedsorienteret forældrehandleplaner udarbejdet efter § 54, stk. 3. RIFT kender til en del sager, hvor forældrene har efterspurgt/ fået afslag på udarbejdelsen af en sådan, som vi i øvrigt undrer os over, at Ankestyrelsen ikke har nævnt muligheden af/ forholdt sig til i deres analyse. (Støtte efter servicelovens § 54 til forældre hvis barn er anbragt, 2021).

Vi ville ønske, at vi i den afsluttende analyse kunne forholde os til en forskningsbaseret god opstilling af, hvordan rammerne for den gode forældrehandleplan ser ud. Det findes imidlertid ikke. Vi henviser til den aktuelle lovtekst om forældrehandleplaner (§ 54, stk. 2) ⁸, samt det supplerende punkt (272) i den aktuelle vejledning til loven.

Caroline Adolphsen og Jane Røhls fremhæver i deres bog "Børn og familie – og socialretten" bl.a., at der skal gives skriftligt afslag, hvis en kommune vælger ikke at udarbejde en særskilt forældrehandleplan efter § 54 stk. 2 samt at støttebehovet hos forældrene allerede burde være kortlagt i § 50-undersøgelsen. Endvidere fastslås det i vejledningen til loven, at:

⁸ LBK nr 1287 af 28/08/2020 § 54. ... Stk. 2. Under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, eller § 14 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældrene efter stk. 1, efter § 52, stk. 3, eller efter anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

”Det kan desuden være støtte efter anden lovgivning, f.eks. alkoholbehandling, en arbejdsmarkedsindsats eller andet, der kan medvirke til, at forældrene kan støttes i at spille en positiv rolle for barnet”. Samt at: ”Forvaltningen er desuden forpligtet til at tilbyde forældremyndighedsindehaveren en støtteperson under barnets anbringelse uden for hjemmet. Jf. servicelovens § 54, stk. 1”⁹

(Børn i familie- og socialretten s. 154).

Der er ikke angivet formkrav i lovens tekst om forældrehandleplaner, men vi kan henvise til, at det i pkt. 222 i aktuelle vejledning til loven om handleplaner (efter § 140) påpeges, at handleplanen skal tage udgangspunkt i de i § 50-undersøgelsen afdækkede ressourcer og problemer og indeholde konkrete mål, samt at der skal være en klar sammenhæng mellem mål og indsatser, og at der er behov for jævnlig genovervejelse af målene.

De enkelte forældrehandleplaner: Beskrivelser og analyser:

Som følge af den store kompleksitet og af hensyn til omfang er kun 6 af de udvalgte 12 forældrehandleplaner kommenteret og bragt her.

De 6 **ikke kommenterede** forældrehandleplaner og uddybning af kommentarer til de her bragte forældrehandleplaner kan findes på RIFTs hjemmeside under **Temaarrangementer**: ”Digitale cases og uddybende kommentarer om støtte til forældre til anbragte børn og unge” på linket:

[www.rift.center/onewebmedia/casesamling_foraeldrehandleplaner_rift_2021.pdf]

De danner alle baggrund for den afsluttende analyse.

Det er systemet/ kommunernes sagsbehandling og forældrehandleplanen, som det redskab, den bør være, samt indsatsernes kvalitet, der er i fokus her. Konteksten for

9 § 54 stk.1 støtteperson er et yderst nærliggende emnefelt, som vi ikke også kan gå dybere ind i denne case-samling. Selvom § 54 stk.1 ofte er eneste punkt i en forældrehandleplan, så handler denne støtte ikke direkte om at hjælpe forældrene til udvikling af forældreskabet. Men § 54 stk.1 støtteperson er, foruden at støtte forældrene i den vanskelige situation, vigtig som understøttende de øvrige processer, der burde sættes i gang. Institut for Menneskerettigheder har ved Anette Faye Jacobsen i 2019 udgivet ”Samarbejdet om det anbragte barn”, som berører emnet om støttepersonernes rolle. Vi kunne skrive en hel case-samling også om dette emne, da der er vidt forskelligt syn på, hvad § 54 stk.1 støtteperson skal og må. Her vil vi holde os til at problematisere, at Ankestyrelsen i den i indledningen omhandlede rapport: Støtte efter servicelovens § 54 til forældre hvis barn er anbragt”, (s. 10) gengiver vejledningens tekst om støtte efter § 54 stk.1, som at formålet med en støttepersonen bl.a. er at ”medvirke til at acceptere anbringelsen.” I vejledningens punkt 271, står det således: ”Støttepersonen kan medvirke til, at forældrene bliver afklaret i forhold til anbringelsen.” I vores øjne er der en klar forskel på vejledningens ordlyd og Ankestyrelsens tolkning. Mange sagsbehandlere tolker som Ankestyrelsen. Vi kommer tilbage til det i case-eksempler.

forældrehandleplanersammenmedenkortanalyseangivetvedde6planer, mens mere uddybende beskrivelse og analyse alene er med i den digitale udgave: www.rift.center/onewebmedia/casesamling_foraeldrehandleplaner_rift_2021.pdf.

Anbringelsesgrundlag og sagsforløb i øvrigt er i de uddybende beskrivelser først og fremmest beskrevet nærmere, hvor det er relevant ift. processen om forældrehandleplan og støtte til forældrene.

Analyserne refererer til såvel RIFTs store erfaring på feltet som til de i indledningen refererede rapporter herunder.

Uddrag fra rapporterne, ANALYSE-FOKUSPUNKTER - se omslaget

God læselyst – vi beklager den tekniske kvalitet af vores anonymisering af forældrehandleplanerne, hvor hensyn til børn, forældre og persondatalov - med vores forhåndenværende metoder og udført i fritiden - har stået over krav om grafisk design og æstetik.

Case 2 - Kommune 2



HANDLEPLAN – SEL § 140

Sagsinformation

Færdiggørelsesdato: 24. marts 2017 (konkretiseret og gensendt 19. maj 2017)

Rådgiver:

Rådgivers tlf. nr.:

Barnet/den unge:

Navn	
Cpr-nr.	07
Adresse	

Forældremyndighed:**Mor:**

Navn	
Cpr-nr.	
Adresse	
Telefon	

Gyldighedsperiode: indtil 30. juni 2017

Handleplanen vedrører (sæt kryds i en eller flere af følgende):

☐ Forebyggende foranstaltning ☒ Anbringelse ☐ 16+ ☐ Efterværn ☐ Ungdomssanktion ☐ Forældrehandleplan

Angiv formålet med støtten	Formålet med anbringelsen er, at sikre <u>hans</u> sundhed og udvikling, samt hans adfærd og tilknytning forbedres, så han på sigt kan indgå på normale vilkår i samfundet
Hvilke mål skal nås for, at bekymringerne ikke længere er til stede?	Kortsigtede mål med støtte fra § 54: - At <u>mor</u> deltager og samarbejder i udarbejdelsen af forældrekompetenceundersøgelse, der laves af psykolog, Langsigtede mål med støtte fra § 54: - At <u>mor</u> samarbejder ud fra de givne vilkår, der er i hendes og <u>sons</u> liv (herunder <u>sons</u> fysiske handicap, <u>sons</u> psykiske lidelse, <u>sons</u> anbringelse, <u>sons</u> behandlingsbehov) - et samarbejde som alle parter oplever, som konstruktiv og til gavn for <u>sons</u> trivsel og udvikling. Med dette menes også et samarbejde, hvor dialogen ikke er baseret på krav fra <u>mor</u> og hvor fokus ikke udelukkende handler om <u>sons</u> selv, men hvor der i høj grad er fokus på <u>son</u> og hans behov. Langsigtede mål, hvor konkret støtte ikke kendes, før forældrekompetenceundersøgelse er lavet: - At <u>mor</u> møder <u>son</u> i relevant modspil, og kan håndtere de frustrationer og udfordringer han møder, på en måde, der tilgodeser hans alder og udvikling, og uden at hun overfor <u>son</u> "give omverden eller hendes handicap skylden".
Hvilke aftaler er indgået med familien/ netværket, hvad er forventningen til dem, og hvad er den forventede varighed?	Der er 10. februar 2017 lavet aftale med <u>mor</u> om, at forældrekompetenceundersøgelsen påbegyndes efter Børne-Ungedvalgets afgørelse 21. februar 2017. Der skal arbejdes med målene i samarbejde mellem <u>mor</u>, <u>son</u> og <u>institution</u>, samt <u>forvaltningen</u>. Forventet varighed; ukendt
Hvilke(n) foranstaltning(er) skal der iværksættes, hvad skal den/de bidrage til, og hvad er den forventede varighed?	Anbringelse udenfor hjemmet på institution, jf. lov om social service § 52 stk. 3 nr. 7 og § 58, stk. 1, nr.1

Vurderingen af barnets sikkerhed/trivsel:

(0 betyder, at der er alvorlig bekymring for barnet/den unges sikkerhed/trivsel, mens 10 betyder, at der er stor sikkerhed og trivsel)

Forvaltningens vurdering på en skala fra 0 til 10: 0

Forældrenes vurdering på en skala fra 0 til 10:

Nedenstående udfyldes kun ved anbringelse:

Hvilke aftaler er indgået om samvær med forældre og netværk ved anbringelse?	Der er 8. marts 2017 truffet følgende afgørelse om samvær; Samarbejde med <u>institutionen</u> er følgende samværsaftale fastsat; - Samvær kan ske én gang hver weekend af op til 5 timers varighed pr. gang. Nærmere aftale om, dag, tid og sted planlægges du i samarbejde med <u>anbringelsessted</u> - <u>Sen</u> kan komme på <u>anbringelsessted</u> hos dig én gang hver fjerde uge – her vil <u>Sen</u> være hjemme til dig omkring kl. 15, og hente ham igen efterfølgende dag omkring kl. 12. - Overnatning kan ske fra fredag til lørdag eller fra lørdag til søndag. Er der aftale om overnatning fra fredag til lørdag, skal tidspunktet tilpasses således, at det er foreneligt med <u>skole</u>. - Samværet skal planlægges, så <u>sen</u> fortsat kan passe sin skole på <u>skole</u>. - Når der er plads til det, vil du én gang om måneden kunne komme til spisning på <u>anbringelsesinstitution</u>. Når <u>anbringelsesinstitution</u> vurderer, at der er plads, vil dette samvær vil kunne være op til tre timer pr. måned (dvs. pr. gang) – det er ikke muligt at samværet rykkes til et andet sted end <u>anbringelsessted</u>. - Det er ikke muligt, at <u>sen</u> deltager i Spaghettigudstjenester i hverdagene. Derudover er det aftalt, at <u>sen</u> kan komme på samvær hos <u>mor</u> på sin fødselsdag <u>2017</u> fra efter skole tid. Han vil blive hentet igen samme dag, så han er hjemme til sengetid.
Hvilken form for støtte iværksættes overfor forældrene?	Under anbringelse; forældrekontaktperson, lov om social service § 54.

Aktuelle holdninger hos forældremyndighedsindehaver(-e)

<u>Mor</u> er ikke enig i anbringelsen

Aktuelle holdninger hos barnet/den unge

<u>Sen</u> savner sin mor. Men nu hvor han ved, at han skal være længere tid på <u>institutionen</u>, har han ønske om at se hende mere.

S. 4 -5 ikke indsat her: S.4: afkrydsningsskema om gennemgang af handleplanen. Intet afkrydset.
Underskriftsfelter. Ingen underskrifter. S.5: Info om hvem der får udleveret handleplanen og Indsat
Retssikkerhedslovens § 11 a, § 11 b og § 11 c

Case 2

Baggrund og kommentarer er uddybet i den digitale udgave:

www.rift.center/onewebmedia/casesamling_foraeldrehandleplaner_rift_2021.pdf

Enlig mor med funktionsnedsættelse (sidder i kørestol, lider af ptsd mm).

Søn født 2007, anbragt på institution efter § 51 til undersøgelse (formandsbeslutning, december 2016), anbragt uden samtykke (marts 2017) på samme institution.

Forældrehandleplan og historik

Der udarbejdes Forældrekompetenceundersøgelse 2017, hvor konklusionen er manglende tilstrækkelige forældrekompetencer. Først efterfølgende udføres via VISO kompensationsundersøgelse af moren, der konkluderer, at moren kan kompenseres bedre, og at der pga. morens ptsd bør iværksættes supervision til personale, der samarbejder med moren. Dette efterfølges ikke.

Forældrehandleplanen

Den er udarbejdet (marts 2017) på morens initiativ lige efter anbringelsen. Revideres i september 2017. Der udarbejdes ny forældrehandleplan 2019 udelukkende om samvær. Der står, at den skal følges op efter 6 måneder, men den er ikke revideret/der er - som følge af et højt konfliktniveau i sagen - ikke udarbejdet ny siden.

Inddragelse?

Moren indsender længere **partshøringssvar til den her bragte forældrehandleplan** herunder med ønsker om konkretisering af mål og indsatser samt tværfaglighed, da manglende kompensation ift. morens funktionsnedsættelse er en udfordring, som har stor betydning for forældrekompetencen. Moren får aldrig svar på hverken denne eller senere uopfordrede indsendte partshøringer, som ikke indsættes i forældrehandleplanerne. Forældrehandleplanerne fremlægges alene som akter i B og U-sager/ manglende respons på partshøring.

Kommentarer til formen

Planen er angivet som værende handleplan efter § 140. Da mor og støtteperson italesætter dette, er svaret, at kommunen er frikommune og derfor må de lave barn og forældres handleplan i én. Mål for søn og mor blandes således i planen, og mor savner – også i den senere reviderede plan – konkret beskrevne mål, indsatser og om hvordan/ hvornår der evalueres.

Case 3 - Kommune 3

16-07-2020
CPR-nr.

datter
Forældrehandleplan vedr. [redacted]

Årsag til anbringelse af [redacted] *datter*
Børn og unge-udvalget har fulgt forvaltningens indstilling om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke.

Anbringelsens varighed

Det forventes, at der vil være tale om en anbringelse over flere år.

Hvilke konkrete forandringer ønsker [redacted] *x-forvaltning* at se i samværene:

Det følger af § 54, stk. 2, at kommunen skal tilbyde forældremyndighedsindehaveren støtte, som så vidt muligt skal medvirke til at løse de problemer, der har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forælderen i at varetage omsorgen for barnet ved en evt. hjemgivelse eller i samvær.

- Far*
1. [redacted] skal kunne regulere sine egne følelser inden og under samværene, sådan at *fars* vrede ikke påvirker samværet med *datter*.
 2. Samarbejdet mellem plejefamilierne og *far* bliver forbedret.
 3. At *far* fortsat imødekommer [redacted] og [redacted] *datters søns* behov for, at sikre strukturen og planen for samværet overholdes.
 4. At der bliver taget hensyn til [redacted] *datters* sensitivitet ift. hvad hun kan tåle og ikke kan. Da hun er et barn der tit kan blive skræmt.

s. 2 ikke indsat her: Sagsbehandlers underskrift

Case 3

Baggrund og kommentarer er uddybet i den digitale udgave:

www.rift.center/onewebmedia/casesamling_forældrehandleplaner_rift_2021.pdf

Enlig far, datter, født 2009, anbragt i 2 forskellige plejefamilier, er netop ved at blive flyttet til institution.

(Lillebror er anbragt i plejefamilie, men denne forældrehandleplan er kun ift. datter)

Forældrehandleplan og historik

Datteren anbringes (2012) i plejefamilie som 3 ½ årig sammen med lillebror på 3 måneder efter ophold med mor på Familieinstitution. Der udarbejdes 2014 Forældrekompetenceundersøgelse (FKU), der konkluderer, at far har utilstrækkelige forældreevner ift. at tilsidesætte egne behov og sætte sig ind i børnenes behov. Far tilbydes senere psykologhjælp. Afsluttende udtalelse herfra beskriver (2015) store fremskridt hos faren. Støtte til faren består i støttet samvær, som dog nedtrappes og udfases. Der er tidligt i sagen indsat konfliktmægling mellem faren og lillebrorens plejefamilie. Faren oplever stort udbytte af dette og ønsker det igen ift. pigens plejemor. Der foreligger et par tidligere udgaver af forældrehandleplaner, bl.a. (2018) om familiebehandling. Et kort forløb på baggrund af fars ansøgning om igen at få psykologhjælp til at arbejde med sit temperament. Hans temperament udfordres af, at plejemor 2 gange underrettes (2018, 2019) for dårlig adfærd overfor plejedatteren. Far ønsker konfliktmægling, som iværksættes, men plejemor møder kun 1 gang. Faren bevilliges først langt senere og efter klage til ledelsen ønsket psykologforløb. Efter klage indsættes ny sagsbehandler, og der udarbejdes den forældrehandleplan, der er indsat her. Forskellige episoder og forløb (beskrevet i uddybning i digitaludgaven) fører til, dels at faren i en periode har overvåget samvær, og dels at pigen af psykolog i Børnehuset vurderes ikke at være i psykisk og fysisk sikkerhed i anbringelsen, og pigen er pt ved at blive flyttet til institution.

Inddragelse?

Faren oplever, at han generelt skal arbejde hårdt for at blive inddraget. Denne forældrehandleplan har ikke været det vigtigste i alt dette, så faren har set igennem fingre med dens manglende kvalitet og anvendelighed samt med ikke at have været inddraget i udarbejdelsen.

Kommentarer til formen

Formen må siges at være yderst minimalistisk: Målene ukonkrete, uden angivelse af indsatser eller om, hvordan der evalueres.

Case 6 - Kommune 3

FORÆLDREHANDLEPLAN

ved anbringelse af et barn/ung i henhold til servicelovens § 54, stk. 2, 3. pkt.

Er barnet/den unge anbragt med samtykke:

☐ Med samtykke

Er barnet/den unge anbragt uden samtykke:

☒ Uden samtykke

1. Stamoplysninger

Forælders navn og adresse:
(evt. tlf.nr og e-mail adresse)

[Redacted]

Cpr. nr:

Cpr. nr:

Barnets navn:

[Redacted]

Cpr. nr: XX.XX.XX

Forældremyndighed:

☐ Far ☒ Mor ☐ Fælles

Evt. samlevers navn:

Forældres uddannelse/ erhverv: Studerende enkeltfag

Økonomisk situation:

Bolig situation:

Lejlighed i [Redacted]

Nationalitet:

[Redacted]

etnisk minoritet
ikke dansk

Behov for tolk/hvilket sprog:

[Redacted]

Børnefamilieteam:

[Redacted]

Ansvarlig teammedarbejder:

[Redacted]

Handleplanens startdato: 26.02.21 - revidering af forældrehandleplan af d. 23.07.19

2. Oplysninger om anbringelsen

Årsag til anbringelsen: Manglende forældreevne og barnets behov for behandling.

Hvor er barnet anbragt: I plejefamilie.

Hvor længe forventes anbringelsen at vare: Langvarig

Hvilke konkrete forandringer vil børnefamilieteamet se ske, før en hjemgivelse kan planlægges?:

- Mor** skal være i stand til at kunne aflæse og imødekomme **datter's** følelsesmæssige behov
 - I form af **datter's** kropssprog – signaler og ansigtsudtryk.
 - Hvornår er **datter** træt, sulten, mæt, fyldt op af leg, brug for ro.
 - Ikke omklamre og holde/bære **datter** hvis hun giver udtryk for ikke at ville det.
- Mor** skal give udtryk for at kunne forstå **datter's** funktionsnedsættelse og umodne adfærd.
- Mor** skal udvise en grundlæggende forståelse for **datter's** udviklingstrin i hendes opvækst.
- Mor** skal udvise forståelse for **datter** gør mange ting på egen hånd for at blive mere selvstændig.

FORÆLDREHANDLEPLAN - ved anbringelse af et barn/ung i henhold til servicelovens § 54, stk. 2, 3. pkt.

- Mor skal kunne regulere sig selv følelsesmæssigt når hun er sammen med datter
- Ikke lade egen træthed eller mangel på energi fylde mere end hendes nærvær omkring datter
- Ikke give udtryk for bekymringer omkring datter's trivsel og udvikling, ex. hendes vægt – at hun er tynd.
- Mor skal være i stand til at sætte relevante grænser og stille alderssvarende krav til datter
- Skal give plads til at datter kan være sig selv – ikke have urealistiske forventninger til datter's kunnen.
- Skal udvise selvskikket ift. egen rolle som mor når hun er sammen med datter.

3. Støtte over for familien i forbindelse med anbringelsen (SL § 140, stk. 4)

Hvilken støtte iværksættes over for familien under anbringelsen?

Der har tidl. været iværksat familiebehandling § 52, 3,3 afsluttet nov.2020 (afgørelse d. 22.07.19).

Mor har støtteperson § 54 (siden 21.02.19).

Der er iværksat støtte under samvær fra tredje part § 71 (siden d. 19.06.19) med samtykke.

Konsulenten som støtter samværet, har fokus på mentalisering hos Mor og drøfter det i eftersamtalen med hende.

Forældrene skal tilbydes en støtteperson (§ 54, stk. 1)? Ønsker forældrene dette - hvis nej, begrund.

☒ Ja

☐ Nej

4. Hvordan sikrer kommunen, at samvær og kontakt mellem forældre og barn/ den unge holdes ved lige (SL § 71)

Beskriv omfang og udøvelse § 71, stk. 2:

Der er fastsat samvær hver 3. uge á 4 timer.

Samvær foregår i lokaler i X-by med støtte fra konsernt firma

5. Hvordan bliver familie og netværk inddraget (SL § 47)

Det er tilbudt Mor at mormor el. moster deltager ved hvert andet samvær. Det er aftalt med Mor at dette skal aftales nærmere fra gang til gang, da Mor ikke altid vil benytte muligheden.

6. Hvis forældrene er i kontakt med andre teams i lokalforvaltningen/andre forvaltninger sendes forældrehandleplanen til dem

I nedenstående felter skal de beskrive deres indsats

Voksenteam:

Service team:

Andre:

7. Forældrene giver tilladelse til at sende handleplanen videre til relevante parter

☒ Ja

☐ Nej

2

FORÆLDREHANDLEPLAN - ved anbringelse af et barn/ung i henhold til servicelovens § 54, stk. 2, 3. pkt.

s.3 ikke indsat her: Dato for næste opfølgning 26.02.2021 med angivelse af, "Hvem skal deltage: (moren og støtteperson), ikke udfyldt rubrik til forældres bemærkninger og underskrift, sagsbehandlers underskrift

Case 6

Baggrund og kommentarer er uddybet i den digitale udgave:

www.rift.center/onewebmedia/casesamling_foraeldrehandleplaner_rift_2021.pdf

Enlig mor med etnisk minoritetsbaggrund.

Datter født 2015 med vanskeligheder (lav fødselsvægt, blodsygdom), nyligt (under anbringelsen, 2020) diagnosticeret med en særlig form for unormal hjerneudvikling.

Datter blev anbragt 2019 efter forskellige forløb med familiebehandling, herunder på Familieinstitution, og efter at Forældrekompetenceundersøgelse udarbejdet 2018 bl.a. peger på morens "store begavelses- og personlighedsmæssige vanskeligheder og en svag mentaliseringsevne. Undersøgelsen beskriver at moren ikke kan tilvejebringes tilstrækkelig forældreevne igennem familiebehandling, da hun ikke har de nødvendige kognitive og personlighedsmæssige ressourcer til at blive i stand til at give datteren den relation, kontakt og indlevelse, som hun har brug for." Citat fra indstillingen til B og U.

Forældrehandleplan og historik

Forældrehandleplan – Ankestyrelsen påbyder udarbejdelse indenfor 4 uger:

Da sagen ved genbehandling kommer for Ankestyrelsen, vinter 2021, efterlyser advokaten en forældrehandleplan. Ankestyrelsen påbyder kommunen indenfor 4 uger at træffe afgørelse om særskilt for støtten til mor. Mor udarbejder forud for aftalt møde med sagsbehandler sammen med støtteperson et eget udkast til forældrehandleplan, som fremsendes inden mødet. På mødet forholder sagsbehandler sig ikke til udkastet men tager udelukkende udgangspunkt i det gamle planudkast, der lå.

Inddragelse

Mor inviteres ikke til partshøring, men der er vedlagt klagevejledning til den afgørelse, der følger forældrehandleplanen. (Afgørelsen omhandler endvidere støtte efter § 54 stk. 1, hvor mor tildeles 2 timer om måneden, hvilket hun påklager, og det udvides ved genvurdering til 4 timer om måneden).

Kommentarer til formen

Det savnes, at der mere konkret beskrives på hvilken måde indsatsen / det støttede samvær skal hjælpe moren, og hvordan der evalueres. Mor har ønsket, at forældrehandleplanens mål bliver fokuspunkter for feed -back-samtaler i forbindelse med det støttede samvær og bruges til at evaluere, hvor langt hun er kommet. Sagsbehandler afviser dette med argumentet om, at samværsfirma ikke skal give familiebehandling, og det har moren tidligere fået uden at profitere nok

af det. Sagsbehandler indvilger dog i, at mentalisering kan blive et fokuspunkt. På møde i juni 2021 bliver målene således "evalueret" alene ved en samtale med mor og sagsbehandler. Sagsbehandler vil ikke indskrive i revideret forældrehandleplan, hvor langt moren er med målene, men henviser til sin overordnede beskrivelse af dette i barnets handleplan (§140) samt til samværsbeskrivelserne.

Case 7 - Kommune 6

[Redacted]
[Redacted]

Kontaktperson

Navn
Telefon
E-mail

Dato

30.07.2020

Sagsidentifikation

Handleplan - Forældre

efter servicelovens § 140

Barnet/den unge

Fornavn(e)	Efternavn	Personnummer
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

Folkeregisteradresse hos

- ☐ moderen
☐ faderen
☐ samboende forældre
☒ plejefamilie
☐ døgnforanstaltning
☐ andet sted, angiv navn og relation i adressefelt

Forældremyndighed

- ☐ moderen
☐ faderen
☒ fælles
☐ anden

Hvis der ikke er en indehaver af forældremyndigheden, skal kommunen udpege en sådan

Familieforhold

Moderens fornavn(e)	Moderens efternavn	Personnummer
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
Faderens fornavn(e)	Faderens efternavn	Personnummer
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
Antal søskende		
0		

Særlige forhold vedr. barnet/den unge

- ☒ Handleplan, jf. servicelovens § 140, stk. 1
☐ Handleplan, jf. servicelovens § 140, stk. 2 ifm. behandlingskrævende stofmisbrug
☐ Handleplan, jf. servicelovens § 140, stk. 5 ifm. idømt sanktion

Valgte foranstaltninger for barnet (efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1-10 og stk. 4)

- ☐ Dagforanstaltning 52.3.1
- ☐ Støtte i hjemmet 52.3.2
- ☐ Behandling 52.3.3
- ☐ Døgnoophold for familien 52.3.4
- ☐ Aflastningsophold 52.3.5
- ☐ Fast kontaktperson 52.3.6
- ☐ Praktiktibud 52.3.8
- ☐ Anden hjælp 52.3.9
- ☒ Anbringelse 52.3, nr. 7 jf. § 66

Konkret foranstaltning
Anbringelse udenfor hjemmet uden samtykke.

Startdato
31.05.2017

Forventet varighed
Langvarigt.

- ☐ Støtte under graviditet 52.4

Forældrene

Der er iværksat/planlagt følgende tiltag/foranstaltninger overfor forældrene/familien

- ☒ Støtteperson efter servicelovens § 54
- ☐ Støtteperson efter § 52, stk. 3, nr.
- ☒ Støtte efter anden lovgivning

Beskriv (fx alkoholbehandling, arbejdsmarked mv.)
Støttet samvær jf. Lov om Social Service §71, stk. 3.

§50/51 undersøgelsessammenfatning om forældrenes problematik/udåkkede behov

Søn en dreng på 3 år og 3 måneder, som i en alder af 5 uger gammel blev anbragt udenfor hjemmet uden samtykke, grundet indre kvæstelser og flere brud.

Han her siden anbringelsen været i den samme plejefamilie.

Der er truffet afgørelse om at der fra 15. august 2020 er støttet samvær mellem Søn og hans mor [navn] hver 2. uge i 1½ time.

Der er støttet samvær mellem Søn og Far 2 timer hver 4. uge.

Der er endvidere samvær med henholdsvis mormor og farmor, i forbindelse med eller forlængelse af samvær med forældrene.

Plejemor, [navn] deltager fortsat i samværene som omsorgsperson for Søn.

Søn beskrives som en dreng der generelt udvikler sig alderssvarende og trives i plejefamilien. Han er i sommeren 2020 startet i børnehave hvilket er gået godt.

Han beskrives som en dreng der trækker sig når der er for meget larm eller hvis det bliver for

voldsomt.

Han reagerer på overstimulering ved at trække sig ind i sig selv eller ved fysiologiske påvirkninger af søvn, fødeindtag eller feber.

Søn har behov for at de voksne omkring ham tager styringen og skaber tydelige og genkendelige rammer. I forbindelse med samvær er det vigtigt at der er en god stemning mellem de voksne.

Det vurderes fortsat at **Søn** er en følelsesmæssigt meget sårbar dreng der har behov for megen omsorg og tryghed for at kunne udvikle sig på de resterende områder.

Det vurderes at ændringer omkring **Søns** efterreaktioner skyldes hans alder og at han får sit grundlæggende tryghedsbehov dækket i plejefamilien. Endvidere mødes hans behov for rammer og struktur i hverdagen både i børnehaven og i plejefamilien.

Det vurderes ikke at de ændringer der er sket i **Søns** efterreaktioner skyldes ændringer i samværsformen eller forældrenes kompetencer, idet det fortsat ikke vurderes at forældrene formår at imødekomme hans grundlæggende behov for struktur, styring, rammer, forberedelse og grundlæggende tryghed.

Endvidere ses det fortsat at det er plejemor der varetager den grundlæggende omsorg for **Søn** i forbindelse med samvær.

Ifølge teorien om Maslows behovspyramide har barnet behov for at føle sig tryk og passet på i form af sikkerhed, stabilitet, beskyttelse, frihed fra frygt, nervøsitet og kaos før det kan bevæge sig videre til at udvikle det sociale behov.

I **Søns** tilfælde ses det at han nu i forbindelse med at hans behov for tryghed i form af struktur, frihed fra kaos og grundlæggende sikkerhed og omsorg, tilgodeses af henholdsvis plejefamilien og i børnehaven har kunnet udvikle sine sociale kompetencer og har opnået en større resiliens.

Far beskrives at havde fået en større forståelse for **Søn** og hans behov i kraft af at være blevet far for anden gang og derved få en større forståelse for og viden omkring små børn og deres udvikling.

Han formår fortsat ikke at tage styringen i samværene og beskriver selv at han ikke ønsker dette, da det skal være hyggeligt den tid han har med **Søn**.

Mor har et stort ønske om udvikling, men ser ikke at den nuværende støtte er tilstrækkelig til at udvikle hendes forældrekompetencer.

Det er beskrevet at **Mor** har et stort fokus på hvad andre tænker om hende og nemt kommer til at opfatte støtte og guidning som kritik og derved miste fokus på udviklingen.

Generelt ses det fortsat at samværene er meget på **Søns** præmisser og initiativ.

Grundlaget for anbringelsen er battered child syndrom, hvilket er omfattende dokumenteret via lægefaglige akter, politiuundersøgelse og vurdering fra retslægerådet om at der var tale om grov vold.

Det vurderes ikke at det faktum, at forældrene ikke kan dømmes i retssystemet, ændrer grundlaget for anbringelsen.

Forældrene anerkender at **Søn** ved anbringelsen havde alvorlige kvæstelser, men vedkender sig ikke at havde været skyld i eller medvirket til disse kvæstelser.

Det er således ikke muligt at behandle på eller arbejde med den grundlæggende faktor for

anbringelsen.

Handleplans punkt

☒ A. Udvikling og adfærd

Formålet med foranstaltning

Herunder hvilke behov (problemer/vanskeligheder) forældrenes handleplan skal afhjælpe

Søn har behov for en hverdag meget meget struktur, forberedelse og følelsesmæssig regulering og trykthed.

Konkrete mål

Forældre

- Søn* skal kunne indgå i et ligeværdigt samarbejde med de professionelle omkring *Søn*.
- Søn* skal kunne tage imod, omsætte og handleplan på den vejledning de modtager.
- Søn* skal kunne skelne *Søn* behov fra egne og sætte *Søn* behov først.
- Søn* skal kunne forstå og anerkende *Søn* følelsesmæssige vanskeligheder.
- Søn* skal kunne tage styring for og sikre den nødvendige struktur i samværet med *Søn*.
- Søn* skal kunne stille aldersrelevante krav til *Søn* på en omsorgsfuld og tydelig måde.
- Søn* skal kunne tage ansvar for og kunne udføre den basale omsorg for *Søn*, f.eks. hvis *Søn* slår sig kunne trøste, aflade og beslutte om der er behov for plaster eller andet hjælpemiddel.
- Søn* skal kunne udvise og give den grundlæggende følelsesmæssige trykthed og omsorg for *Søn*.
- Søn* skal kende og forstå børns udvikling således at de er i stand til at støtte *Søn* i hans udvikling.
- Søn* skal lære at turde forsøge og fejle og lære af disse fejl på en konstruktiv måde.
- Søn* skal kunne håndtere og hjælpe *Søn* med frustration og vrede.
- Søn* skal kunne mentalisere og spejle *Søn* følelser.

Hvem/hvordan arbejdes med

Der skal arbejdes med målene før, efter og under samværet.

Støtteperson ved samværet skal i samarbejde med hver af forældrene aftale hvilket mål der arbejdes med og hvordan.

Opfølgning/resultatmåling

Der følges op på arbejdet med forældrehandleplanen i forbindelse med de almene opfølgninger på anbringelsen.

☐ B. Familieforhold

☐ C. Skoleforhold

☒ D. Sundhedsforhold

Formålet med foranstaltning

Herunder hvilke behov (problemer/vanskeligheder) forældrenes handleplan skal afhjælpe

Forældrene skal sikre *Søn* fysiske sikkerhed.

Konkrete mål

Forældrene skal overbevise forvaltningen om at *Søn* ikke udsættes for vold når han er i deres varetægt.

Hvem/hvordan arbejdes med

s. 5-7 ikke indsat her:

s. 5: Flere ikke brugte rubrikker: "Fritidsforhold og venskaber, Andre relevante forhold, Samlet handleplan", "Forældrehandleplanens samspil med anden lovgivning: Formål, Mål, Opfølgning.

Sammenhæng" ikke udfyldt, info om forældrebetaling (x ved hel eller delvis), lovgivningsinformation om oplysningspligt, databeskyttelse mm

s.6 til underskrifter. s. 7: Indsat § 54 og § 140

Case 7

Baggrund og kommentarer er uddybet i den digitale udgave:

www.rift.center/onewebmedia/casesamling_foraeldrehandleplaner_rift_2021.pdf

Fraskilte forældre, skilt samme år som deres søn blev anbragt 5 uger gammel pga. mistanke om vold mod ham som følge af flere knoglebrud.

Søn født 2017, anbragt i akutplejefamilie og herefter anbragt i samme plejefamilie.

Anbringelsen

Det er en kompleks og langvarig sag med mange, mange elementer i, som her kun skal gengives som kontekst til forældrehandleplanen: Forældrene har hele tiden har nægtet sig skyldige. Efter over et år kommer Retslægerådets vurdering, som konkluderer, at sønnen har været udsat for vold. Politiet opgiver sigtelsen, men som en dommer i B og U forklarer forældrene, så kommer tvivlen i sociale sager barnet til gode, så anbringelsen fortsætter. Familien har i mellemtiden taget kontakt til internationalt netværk om lignende sager, og kan efter research henvise til udenlandsk lægeekspert, som røntgenbillederne er sendt til, og som mener, at det er et tydeligt eksempel på en sjælden sygdom. Herefter prøver forældrene og deres advokater at få sagen åbnet hos Retslægerådet, hvilket er meget svært og kræver en retsinstans' initiativ. (Seneste udvikling i sagen er, at en risikovurdering, som endelig blev iværksat (vinter 2020-2021) vurderer, at der ingen risiko er for vold fra forældrenes side).

Forældrehandleplan og historik

Forældrekompetenceundersøgelsens anbefalinger følges ikke tilstrækkeligt op af forældrehandleplan og indsatser

Forældrekompetenceundersøgelse (FKU) fra juli 2019 viser om begge forældre, at der ikke ses psykopatologiske lidelser, og at begge forældre har forældrepotentiale, men at det for morens vedkommende er umodent og usikkert, da hun ikke har haft mulighed for at udvikle det. Faren har fået et barn i mellemtiden og har dermed opnået større erfaring. Forældrene er enige om, at sønnen skal hjemgives til moren, og det er derfor meget vigtigt, at moren får en god forældrehandleplan, der sikrer, at hun får mulighed for at udvikle sit potentiale.

Der udarbejdes **forældrehandleplan september 2019**. Denne beskriver i meget overordnede vendinger, at der – foruden § 54 -støtteperson og psykologhjælp til moren som følge af den belastede situation - skal sættes ind med hjælp og støtte til samarbejdet med plejemor (plejeforældrene er blevet skilt), ifm. det støttede samvær, og at moren skal hjælpes til at blive mere sikker. Forældrene indsender parthøringssvar til forældrehandleplanen og citerer herunder FKU' ens anbefalinger

om vigtigheden af ændringer af rammer for samvær samt anbefalinger ift. hjælpen til at danne god relation til plejemor, som del af muligheden for udviklingen af forældrepotentialet. Disse processer er først nu (2020/2021) sat i gang, efter at en risikovurdering har konkluderet, at der ikke er risiko for vold fra forældrenes side, og hjemgivelse er kommet på tale.

Den her indsatte forældrehandleplan er fra sommeren (2020), året efter udarbejdelsen af FKU.

Forældrene har oplevet, at skiftende sagsbehandlere - 7 i alt - ikke synes at have sat sig ind i FKU og tidligere aftaler i sagen. Der er nu (2021) udarbejdet en ny og bedre forældrehandleplan, hvor der for første gang er lyttet til, svaret på og ændret ift. partshøring.

Inddragelse?

Som det fremgår overfor, er der først ifm. sidst udarbejdede forældrehandleplan (2021) oplevet inddragelse og svar og ændringer ift. partshøring.

Mål og indsatser og beskrivelser i den her indsatte plan fra 2020 er ignorerede over for FKU's anbefalinger. Trods ny sagsbehandlers manglende kendskab til sagen, inddrages forældrenes og § 54- støttepersons viden ikke i udformningen af forældrehandleplanen. I partshøringen til denne plan påpeger forældrene bl.a. det fuldstændigt uhensigtsmæssige i, at der er lavet en plan for de to sammen. Deres samvær er adskilt efter anbefaling fra FKU, og de blev skilt sidst i 2017. Der lyttes ikke til denne indvending før næste sagsbehandler erklærer det uhensigtsmæssige i dette. Således har der hele sagen igennem manglet kontinuitet og inddragelse.

Kommentarer til formen:

Trods nævnt af forældrene i samtlige partshøringer er der igen i dette tilfælde udarbejdet forældrehandleplan efter § 140 og ikke § 54 stk. 2. Der står meget i undersøgelsessammenfatningen, men ikke om FKU's konklusioner og anbefalinger! Målene er meget ukonkrete og ikke genkendelige ift. hverken FKU eller de mange gode samværsbeskrivelser. Indsatsen er stort set ikke beskrevet, hvilket afspejles i, at der efter byrettens ophævelse (januar 2020) af overvågede samvær, ikke blev holdt møde om/ aftalt nye rammer og indsatser ifm. det nu støttede samvær (aftaler om dette er først fastlagt for nyligt (2021)).

Det er ubegribeligt, at det eneste, der nævnes som formål, er at sikre drengen fysisk. Skabelonen passer tydeligvis ikke til en forældrehandleplan. I denne sag har forældrene da også fået præsenteret mange forskellige forsøg på at udarbejde en forældrehandleplan, men altid indtil den aktuelle angivet som § 140 handleplan.

Kommentarer og analyse af indhold herunder ift. de i indledningen gennemgåede referencer

Dette er jo en særlig og kompleks sag, hvor der er ekstra problemstillinger i spil ift. anbringelsesgrundlaget. Det er da også tydeligt, at kommunen er famlende ift. dette. Men at der så samtidig ikke lyttes til anbefalinger/ de ikke følges øger kun udfordringerne.

- Hertil kommer, at der i forældrehandleplansprocesserne afspejles de i Ankestyrelsens rapport nævnte fokus fra sagsbehandlere: At det er barnet der er i fokus og at der tilsyneladende tvivles på forældrepotentialerne, skønt påvist i FKU, som konsekvent nedprioriteres/ tilsidesættes.
- Det er i dette sagsforløb svært at finde eksempler på anvendelse af de i Måltrettet støtte til forældre anbefalede tilgange.
- Som nævnt i indledningen, peger VIVE i sin undersøgelse om kontinuitet på den store betydning rammerne for samarbejdet mellem biologiske forældre og plejeforældre har. Psykologerne peger i deres FKU på dette og kommer med helt konkrete anbefalinger, som ikke følges trods forældrenes gentagne påpegninger og klager over dette. I denne sag er det ekstra problematisk, da den hjemgivelse, som er på tale, nu har ekstra svære vilkår som følge af både det manglende samarbejde og det indtil for nyligt meget begrænsede samvær.

Case 8 - Kommune 7

Handleplan og opfølgning

1. Barnet/den unge

Navn	Cpr.nr. x x x x 07	Journalnummer • KLE
Moderens navn	Dato 05.03.2020	Ørnanstaltninger efter SEL § 52, særlig støtte i almindelighed
Faderens navn	Sagsbehandler	Versionsnr. 2

2. Faglig vurdering af barnets/den unges forhold

Der vurderes på baggrund af undersøgelsen at være grundlag for iværksættelse af støtte efter servicelovens § 52, hvor det primære fokus for indsatsen bør på at understøtte en højere grad af separation og løsrivelse mellem son og hans mor Mor med henblik på derigennem at styrke son's udvikling af selvstændighed i forhold til skole og fritidsforhold samt at bedre de indbyrdes relationer i familien som helhed.

Ved seneste opfølgning og status udtalelse fra Familiehuset, er det forsøgt at imødekomme forældrenes ønske om at blive mere konkret i deres vejledning, samt at vise son hvordan hun skal gøre og ikke fortælle hende det. Der har været foreslået, at forældrene blev filmet sammen med drengene, for at de efterfølgende ville kunne se hvad de skulle gøre mere af. Mor har haft forbehold overfor dette og der er blevet filmet én gang. Forældrene har fået konkrete henvisninger som de har givet udtryk for, at have kunne bruge til noget, og det ses at de har taget det til sig.

Det ses at forældrene har et godt samarbejde med plejeforældre omkring drengene, og at de har åbnet deres hjem for familiebehandleren.

Ved seneste opfølgning fremgår det, at son er i positiv trivsel og nyder samværet med forældrene. Det fremgår at forældrene imødekommer son's behov og forsøger at tilrettelægge deres samvær i samråd med begge drenge, så de foretager sig ting med son og forældrene og forsøger at give plads til dem begge efter drengenes ønsker. Videre fremgår det, at forældrene ikke oplever i samme grad som tidligere at der er konflikter eller kamp mellem drengene. forældrene giver videre udtryk for, at de sætter rammerne for drengene som de oplever at drengene inden ordner sig under, samt de formår at lave aftaler med drengene om at hjælpe med de huslige pligter.

Videre fremgår det, at forældrene oplever at drengene udvikler sig og er blevet mere modne, og deres samarbejde med plejefamilien fungerer godt, for at sikre at drengene har en god hverdag og ikke reagerer efter samvær med f.eks. at være for trætte om mandagen.

Forældrene giver udtryk for, at de fortsat oplever at profitere af forløbet med Familiehuset, for at få inspiration til hvilke aktiviteter de kan lave med drengene under samværet.

Det vurderes at forældrene formår at lave gode samværs weekender med drengene, hvilket begge drenge bekræfter, da de giver udtryk for, at nyde deres tid sammen og ikke ønsker at ændre på den nuværende ordning.

3. Formål og forventet indsats

Det overordnede formål med indsatsen omkring støtte til samvær mellem forældrene, son og drengenes anbringelse er, at der fortsat arbejdes på en bedring af relationerne i familien, samt at forældrene modtager vedvarende støtte og guidning i forhold til at kunne møde deres drenge i forhold til deres respektive udviklingsmæssige behov.

4. Indsatsens forventede varighed

Der har gennem Sønnerne opvækst været et tæt samarbejde med forældrene med henblik på udvikling af deres forældrekompetencer indenfor en række afgørende områder i forhold til at understøtte drengenes sociale, følelsesmæssige og personlige udvikling på relevant og tilstrækkelig vis. Trods den vedvarende indsats, er der ikke sporet væsentlig forandring eller positiv udvikling hos forældrene, hvilket sammenholdt med den nyligt udarbejdede forældrekompetenceundersøgelse, hvoraf det fremgår, at det vil være vanskeligt for forældrene at tilegne sig de relevante forældrekompetencer, bevirker, at det er Center _____ vurdering, at der vil være behov for en længerevarende anbringelse af med vedvarende støtte under samværet.

Indsatsen og effekten af det støttede samvær vil løbende blive vurderet, første gang senest efter 3 måneder og derefter igen minimum hver 6. måned.

Barnets/den unges behovsområder – konkrete mål

5. Familierelationer

Udækkede behov

Af de seneste beskrivelser fra Familiehuset, og bekræftet i observationerne i forældrekompetenceundersøgelsen, fremgår det, at relationen mellem Sønnerne i stigende grad bærer præg af både verbale og fysiske grænseoverskridelser - samt at forældrene i ingen eller kun i ringe grad formår at korrigere denne adfærd.

Mål

Forældrene understøtter en positiv relation og kommunikation mellem Sønnerne.

Forældrene bryder ind overfor Sønnerne såfremt de oplever verbalt eller fysisk grænseoverskridende adfærd drengene imellem.

Ansvar, konkrete aftaler m.v.

Forældrene er ansvarlige for at sætte rammer op for hvilken adfærd der er acceptabel mellem Sønnerne.

_____ herunder at bryde ind, hvis de oplever at drengene er fysisk eller verbalt grænseoverskridende overfor hinanden.

Familiehuset er ansvarlige for at støtte og hjælpe forældrene til at få øje på den uhensigtsmæssige adfærd der kan opstå i relationen mellem Sønnerne.

_____ samt at støtte og hjælpe forældrene til at få sat relevante grænser for drengene i de situationer.

Beskrivelse af målopfyldelse

Opfyldelsesgrad

I Høj Grad Opfyldt

6. Forældrekompetencer

Udækkede behov

Gennem Sønnerne opvækst, har der været et vedvarende fokus på forældrenes krav- og rammesætning overfor både Sønnerne, idet det har vist sig vanskeligt for forældrene at fastsætte og fastholde relevante og alderssvarende krav og forventninger til drengene over tid. Således er det beskrevet, at forældrene har vanskeligt ved at holde fast i deres regler, samt at når de forsøger at håndhæve reglerne, ikke formår at forklare drengene hvorfor de ønsker det sådan.

Mål

Forældrene formår at fastsætte og ikke mindst fastholde alderssvarende krav og forventninger til Sønnerne.

Forældrene formår at forklare med ord overfor Sønnerne hvorfor de har bestemt de regler de har.

Ansvar, konkrete aftaler m.v.

Forældrene er ansvarlige for i samarbejde at

Beskrivelse af målopfyldelse

fastsætte de regler og rammer der skal være gældende hjemme hos dem, samt at bakke om hinanden i forhold til at fastholde de ting de har besluttet i fællesskab - også når drengene forsøger at udfordre rammen.

Familiehuset er ansvarlige for at støtte forældrene i at få fastlagt og italesat overfor drengene, hvilke regler de ønsker håndhævet under samværene, samt at hjælpe forældrene til, hvordan de kan fastholde deres forventninger trods modstand fra drengene.

Opfyldelsesgrad

I Høj Grad Opfyldt

7. Forældrekompetencer

Udækkede behov

Der har i samarbejdet mellem forældrene og Familiehuset været et løbende fokus på at støtte forældrene i at møde sønnerne med både fysisk og følelsesmæssig omsorg. Det fremgår af beskrivelserne fra Familiehuset og forældrekompetenceundersøgelsen, at særligt mor lader til ikke at opfange, når drengene tager initiativ til fysisk omsorg, ligesom hun sjældent går i dialog med sine drenge, enten på eget eller deres initiativ, hverken i forhold til hverdagsoplevelser eller deres tanker og følelser. I forhold til far ses det, at han er mere opmærksom på at give fysisk berøring til særligt son, ligesom det er oplevelsen, at han forsøger at gå i dialog med drengene, når noget bliver svært for dem - det opleves dog sådan, at han alene formår at bekræfte, at det kan være svært, men ikke derudover formår at få spurgt relevant ind til følelsen eller det der ligger bag.

Mål

Forældrene tager initiativ til dialog med sønnerne om deres oplevelser fra hverdagen.

Forældrene tager initiativ til at spørge ind til drengenes følelser, tanker og ønsker - både i forhold til mere hverdagsagtige oplevelser, men også når de oplever at drengene reagerer på noget der er svært for dem.

Forældrene tager initiativ til fysisk kontakt med sønnerne ligesom de reagerer positivt på drengenes eget initiativ overfor dem.

Ansvar, konkrete aftaler m.v.

Forældrene er ansvarlige for at skabe rum og tid til at tale med sønnerne om deres oplevelser fra hverdagen, samt at spørge ind til de følelsesmæssige aspekter af oplevelserne.

Beskrivelse af målopfyldelse

Familiehuset er ansvarlige for at hjælpe forældrene med at se, hvilke ting fra drengenes hverdag de kan spørge ind til, samt hvordan de kan tale om nogle af de tanker og følelser drengene har i forbindelse med de ting de oplever i deres nye hverdag.

Opfyldelsesgrad

I Høj Grad Opfyldt

8. Kommentarer til handleplan, herunder partshøring

Barnet/den unge



S. 4 – 7 ikke indsat her: S. 4: Referat af børnesamtale, s.5: Referat af opfølgingsmøde med Familiehuset og sagsbehandler om støtten art og status, s. 7: Underskrifter og gengivelse af § 140 og § 70

ILS 200
Side 3 af 7

Case 8

Baggrund og kommentarer er uddybet i den digitale udgave:

www.rift.center/onewebmedia/casesamling_foraeldrehandleplaner_rift_2021.pdf

Forældrepar til **Sønner** født hhv. 2004 og 2007, **anbragt** i plejefamilie (ca. 100 km fra forældrenes hjem) forår 2017 på baggrund af sønnernes udfordringer og forældrekompetenceundersøgelse, der bl.a. konkluderer,

"at begge forældre har begrænsede intellektuelle og kognitive ressourcer og dermed begrænsninger i deres formåen i forhold til at stimulere børnene. Der er ligeledes begrænsninger i deres refleksive evner og i forståelsen af de følelsesmæssige forhold hos børnene."

I indstillingen til anbringelsen lægges der vægt på, at man i mange år via kommunens Familiehushar haft indsat familiebehandling uden tilstrækkeligt udbytte.

Forældrehandleplan og historik

Forældrene er som udgangspunkt ikke enige i anbringelsen, men anker den i første omgang ikke, da de ønsker at give sønnerne ro hos plejefamilien, som forældrene er glade for og har et godt samarbejde med, og ro i de nye skoler. Forældrene - som begge er i arbejde og klarer sig godt i dagligdagen samt har et godt netværk, herunder omkring deres heste og ridning - oplever sig fortsat ikke korrekt vurderet og beder i samarbejde med deres støtteperson forvaltningen om at blive **kompensationsundersøgt** ift. deres kognitive udfordringer og dermed give mulighed for at blive kompenseret, modtage fortsat familiebehandling, der passer til deres læringsstil mm. Der følger en lang proces for at prøve at opnå dette, hvilket ikke lykkes. Som en del af processen henvender kommunen sig til VISO, som ikke vil gå ind i det og dermed opgiver forvaltningen at gå videre. Herefter giver forældrene ikke samtykke, da sagen skal genbehandles. De er ellers afklarede med anbringelsen, men ønsker børne-ungeudvalgets opmærksomhed på, at de ikke er vurderet på kompenseret grundlag, og at de ønsker at familiebehandling tilpasses viden om deres læringsstil mm. Børne-ungeudvalget skriver bl.a. dette i referatet, at

"Hjælpen til forældrene bør tage udgangspunkt i en konkret vurdering af deres handicaps, således at de kan blive kompenseret for dette."

Men det lykkes aldrig forældrene at blive kompensationsundersøgt og kompenserede. Sagen udvikler sig dog godt, således, at drengene udvikler sig godt, der samarbejdes godt og forældrene har drengene hver anden weekend samt i ferie. Forældrene er glade for dette og giver samtykke ved næste genbehandlingsfrist, men de er fortsat frustrerede over, at man ikke har vurderet dem på rette grundlag.

Den her indsatte **forældrehandleplan** omhandler således alene konkrete mål ift. drengene, når de er på samvær og ikke noget om bredere udvikling af forældrenes forældreskab, som de havde ønsket. Det er netop i enighed besluttet, at familiebehandlingen slutter, da den ikke længere skønnes nødvendig.

Inddragelse ift. formelle krav men ikke reel inddragelse ift. forældrenes ønsker

Som nævnt ovenfor, har forældrene, herunder med brug af deres støtteperson, selv aktivt søgt sig inddraget med deres ønsker og behov herunder søgt råd hos fagfolk (DUKH Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet) og henvist til dette. Som det også fremgår, har de ikke oplevet sig imødekømt på de punkter, hvor deres ønsker udfordrede forvaltningens vanlige faglighed. Indenfor vanlige rammer har de været inddraget ift. at forældrehandleplaner er fremsendt til partshøring, og at der er evalueret med Familiehuset (ikke med i den indsatte plan:) En evaluering der dog er på det generelle og overordnede plan, men som viser, at forældrene indenfor rammerne har udviklet sig godt som samværsforældre. Tilbage står hos forældrene dog en følelse af, at noget kunne have været anderledes og endnu bedre.

Kommentarer til formen

Som det fremgår, henvises der til § 140. Det hænger formentlig sammen med, at denne kommune er Frikommune, så forældrene fra start fik at vide, at man ikke behøvedes at lave en særskilt forældrehandleplan. Det er der dog lavet og man kunne mene, at det så ikke betyder så meget, hvilken paragraf, der henvises til. Men i denne sag er det vigtigt, da der i § 54 jo netop påpeges muligheden for at inddrage flere lovgivninger, som forældrene har ønsket ift. compensation. Forældrene er kede af, at rubrik 4 er ikke-opdateret copy-past fra oprindelige handleplan om, at de ikke ses at udvikle sig, da der jo netop i evalueringen med Familiehuset er konstateret, at de har udviklet sig meget.

Kommentarer og analyse af indhold herunder ift. de i indledningen gennemgåede referencer

Det har været tydeligt, at sagsbehandleren - med henvisning til mange års familiebehandling og forældrekompetenceundersøgelsen - **ikke har troet på forældrenes udviklingskompetencer**, på trods af anbefalinger i forældrekompetenceundersøgelsen om mulig støtte samt at fagfolk har påpeget kompensationsbehov.

Denne sag er et eksempel på **manglende fokus på tværsektorielt samarbejde og manglende faglighed i familieafdelingen ift. voksne** (herunder voksne med funktionsnedsættelse) – og:

Manglende evaluering af om støtten er den rette

Ankestyrelsen har i sin rapport som et punkt, at der fra sagsbehandlerside kigges på

støtte givet inden anbringelsen. Det gør der også i denne sag, men jf. ovenfor uden at der reflekteres over, om det har været den rette støtte der blev givet.

Ift. **forældrenes måde at håndtere anbringelsen** pegede allerede FKU på psykologisk hjælp herunder ift. at kunne håndtere egne og drengenes følelser. Moren måtte ønske dette meget længe, inden hun fik det, som hun profiterede af. Det er en formel mangel, at dette forløb ikke står beskrevet i forældrehandleplanen, herunder ift. sagens læsning af eventuelle nye fagpersoner mm. Ikke mindst da moren her viste sin evne til både refleksion og til at kunne udvikle sig.

Case 10 - Kommune 9

Handleplan - Forældre
efter servicelovens § 140

Barnet/den unge

Fornavn(e) Datter Efternavn [redacted] Personnummer XXXX 16 - XXXX

Folkeregisteradresse hos

☐ moderen

☐ faderen

☐ samboende forældre

☒ plejefamilie

☐ døgnforanstaltning

☐ andet sted, angiv navn og relation i adressefelt

Andet sted - navn, relation og adresse

Fornavn(e) [redacted] Efternavn [redacted] Relation Plejefamilie

Vejnr. [redacted] Husnummer [redacted] Etage [redacted] Side/Dør [redacted]

Postnummer [redacted] By [redacted]

Forældremyndighed

☒ moderen

☐ faderen

☐ fælles

☐ anden

Forældremyndighedsperson [redacted]

Hvis der ikke er en indehaver af forældremyndigheden, skal kommunen udpege en sådan

Familieforhold

Moderens fornavn(e) Mor Moderens efternavn [redacted] Personnummer [redacted]

Faderens fornavn(e) [redacted] Faderens efternavn [redacted] Personnummer [redacted]

Nr. 9115 - Dafolo Side 1 af 10 05/2018

Antal søskende 1

Søskendes navn
 Fornavn(e) Søn Efternavn Personnummer

☐ hjemmeboende
 ☐ anbragt i familiepleje
 ☒ anbragt i døgnforanstaltning

Særlige forhold vedr. barnet/den unge

☒ Handleplan, jf. servicelovens § 140, stk. 1
☐ Handleplan, jf. servicelovens § 140, stk. 2 ifm. behandlingskrævende stofmisbrug
☐ Handleplan, jf. servicelovens § 140, stk. 5 ifm. idemt sanktion

Valgte foranstaltninger for barnet (efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 1-10 og stk. 4)

☐ Dagforanstaltning 52.3.1
☐ Støtte i hjemmet 52.3.2
☐ Behandling 52.3.3
☐ Døgnoophold for familien 52.3.4
☐ Aflastningsophold 52.3.5
☐ Fast kontaktperson 52.3.6
☐ Praktiktillbud 52.3.8
☐ Anden hjælp 52.3.9
☒ Anbringelse 52.3, nr. 7 jf. § 66

Konkret foranstaltning
 Anbringelse på opholdssted

Startdato 29.04.2019 Forventet varighed
 Længevarende

☐ Støtte under graviditet 52.4

Forældrene

Der er iværksat/planlagt følgende tiltag/foranstaltninger overfor forældrene/familien

☐ Støtteperson efter servicelovens § 54
☐ Støtteperson efter § 52, stk. 3, nr.
☒ Støtte efter anden lovgivning

Beskriv (fx alkoholbehandling, arbejdsmarked mv.)
MOR bosat Kommune og modtager derfra støtte jf. Lov om Social Service efter § 54.

§50/51 undersøgelsessammenfatning om forældrenes problematik/udpækkede behov

mor 38 år. mor lyttede i marts 2017 fra X datter Y til adresse
 mor var oplyst at hun sammen med sin eks-kæreste og deres fælles to børn, boede på hendes adresse,
 mens eks-kæresten oplyste at de boede hver for sig. mor boede sammen med mor og sønnen
 boede hos sin far . Eks-kæresten oplyste at han dagligt kom og kørte for datter sådan at datter
 kunne komme i dagpleje og igen hentede når hun skulle hjem igen. Eks-kæresten oplyste at ikke

Nr. 9115 - Datofo Side 2 af 10
 BU 210

S.3 ikke indsat her. Langt referat af forløb forud for anbringelsen, men omhandler ikke støttebehov.

I forældreressourceundersøgelsen står at Mor ikke er nysgerrig eller undersøgende i forhold til sine børns følelsesmæssige reaktioner, hendes engagement kommer mest positivt til udtryk i konkrete og praktiske aktiviteter. Mor har relativ få ressourcer og hun har svært ved at tænke logisk og sammenhængende. Hun har i hverdagen givetvis manglende relevante coping- strategier.

Samlet ligger Mor's testning med WAIS-IV en præstation, der afspejler stærkt begrænsede ressourcer og et samlet begavelsesniveau langt under normalområdet (IK 64).

Mor vurderes i forældreressourceundersøgelsen der er udarbejdet af psykolog [redacted] til at have et generelt kognitivt funktionsniveau der ligger langt under normalområdet og der er diagnostisk tale om en placering for retardering af lettere grad.

Endvidere ses en problematisk lav evne til metallisering, samt problemer med logisk og sammenhængende tænkning. Mor udviser ingen tegn på selvrefleksion, og der ses ingen eksempler på overvejelser omkring børnenes situation, som giver anledning til at tro, at Mor er i stand til på et følelsesmæssigt plan, at se hver af børnene indefra. Mor er gennemgående ikke nysgerrig på børnenes perspektiv.

Mor fremstår som en venlig og imødekommende kvinde. Hendes kontaktevne og umiddelbare positive fremtoning er blandt hendes styrkesider. Mor udviser mest sit engagement verbalt. Mor har under opholdet på Kvindekrisecentret samt på opholdet på "Mor's barn"-hjem, vist at hun bruger meget energi på at holde sig selv og sine børn rene og pæne. Mor udviste ligeledes, en god ordenssans med hensyn til de værelser/familierum, som familien har haft til rådighed begge steder.

Samlet set er Mor's samlede forældreressourcer meget begrænsede, dels af et kognitivt lavt niveau, en problematisk lav metalliseringssevne og af et tilknytningsmønster med ikke-sikre elementer. Det vurderes at Mor's begrænsninger er af varig karakter.

Det er tydeligt at Mor er ulykkelig over, at hendes børn er anbragt uden for hendes hjem. Mor har derfor trukket sit samtykke til at datter skal være forsat anbragt. [redacted] giver udtryk for at alle de problematikker omkring [redacted] trivsel og udvikling vil blive godt, hvis blot hun får datter's hjem og bo hos sig igen.

Mor oplyser at hun har lejet en lejlighed i Ny. Hun går på VUC, for at blive bedre til at læse og skrive. Hun har af Ny Kommune fået tildelt en støtteperson jf. Servicelovens § 54, i 12 timer om måneden.

Handleplans punkt

☐ A. Udvikling og adfærd

Formålet med foranstaltning

Herunder hvilke behov (problemer/vanskeligheder) forældrenes handleplan skal afhjælpe

Konkrete mål

Hvem/hvordan arbejdes med

Opfølgning/resultatmåling

☐ G. Samlet handleplan

Formålet med foranstaltning

Herunder hvilke behov (problemer/vanskeligheder) forældrenes handleplan skal afhjælpe

Konkrete mål

Hvem/hvordan arbejdes med

Opfølgning/resultatmåling

Forældrehandleplanens samspil med anden lovgivning

Formål

Nedenstående problematikker beskriver nogle punkter som vurderes, at være udfordrende for mor i kontakten til hendes børn. Fra forældreressourceundersøgelse samt beskrivelse af ophold på mor og barn i hjem, hvor mor havde ophold sammen med sine to børn i en observationsperiode på 3½ måned i vinteren 2018 og foråret 2019. Vurderes nedenstående 6 punkter at være vigtige at mor skal have støtte til i forbindelse med hendes samvær med sine to børn.

Mor har givet samtykke til at modtage pædagogisk støtte under samvær med børnene

- 1) Mor har en problematisk lav mentaliseringsevne i forhold til at kunne støtte hendes to børn.
- 2) Mor har brug for støtte til at være tydelig overfor hendes børn, under samvær. Hendes indgriben og korrektion, kan ofte vise sig at være på bagkant.
- 3) Mor har brug for støtte til at få afstemt sin omsorgsfuldhed, der kan være variabel, når hun skal have samvær med begge børn på samme tid.
- 4) Mor skal støttes i at kunne se børnenes begejstring, så hun ikke forpasser disse lejligheder.
- 5) Mor kan optræde rigid og bombastisk i hendes facon, dette er ikke konstruktivt for fremtidig samarbejde vedrørende børnenes opholdssteder eller institutioner.

Støtte til mor under hendes børns anbringelse:

- 6) Mor vil få dækket sine økonomiske udgifter i forbindelse med transport frem og tilbage til samvær med hendes to børn.
- 7) Mor tilbydes 2 årlige statusmøder pr. barn om året, samt møder med sagsbehandler efter behov.

Mål

Mor skal have støtte til under samvær, at kunne blive bedre i stand til at se børnenes individuelle

behov. Hun skal derved kunne blive mere opmærksom på hvert enkelt barns behov.

Opfølgning

Der følges op ved at samværskonsulent udarbejder en status hvert halve år, i forbindelse med at der laves opfølgning på samværs-afgørelse.

Bopæls-sammenhæng

Kommune sikrer at [redacted] får en støtteperson i 12 timer pr. måned jf. Lov om Social Service.
Kommune sikrer at [redacted] modtager pædagogisk støtte og vejledning under samvær med [redacted]

Anbringes-
ses-

Økonomi

- ☐ Hel eller delvis forældrebetaling
☒ Fritagelse for betaling

Du har pligt til straks at underrette kommunen om ændringer i dine forhold, der kan formodes at medføre ændring af iværksatte eller planlagte foranstaltninger. Dette gælder også ændringer for andre i din husstand og for ændringer, der er indtruffet inden beslutning er taget og mens barnets/den unges forhold undersøges, jf. Retssikkerhedslovens § 11, stk. 2.
Hvis du giver forkerte, mangelfulde eller vildledende oplysninger – enten bevidst eller ved grov uagtsomhed – kan du blive dømt bøde efter retssikkerhedslovens § 12b eller tiltales efter straffelovens § 289a.

Kommunens registrering og videregivelse af oplysninger

Kommunen registrerer de modtagne oplysninger og videregiver oplysningerne til andre offentlige myndigheder, private virksomheder m.fl., der har lovmæssigt krav på oplysningerne eller samarbejder med kommunen.

Kommunen sletter oplysningerne når opbevaringspligten udløber og et eventuelt arkiveringskrav er opfyldt. Når oplysningerne er arkiveret eller slettet, har kommunen ikke længere adgang til dem.
Du har ret til at vide, hvilke oplysninger kommunen har om dig, og du kan kræve forkerte oplysninger rettet eller slettet.

Kommunens databeskyttelsesrådgiver

Du kan kontakte databeskyttelsesrådgiveren om dine rettigheder i henhold til databeskyttelseslovgivningen. Du har ret til at klage til Datatilsynet over Kommunens behandling af dine personlige oplysninger. På Datatilsynet.dk (nyt vindue) kan du læse mere om databeskyttelsesrådgiverens rolle.

Opfølgning foretages

- ☐ Hver tredje måned
☒ Hver sjette måned
☐ Anden tidstermin

Opfølgning foretages

Dato
27.08.2020

Underskrifter

Dato og underskrift – kommunen

Dato Underskrift

27.08.2020 [redacted]

Dato og underskrift – forældremyndighedsindehaver

Dato Underskrift

Case 10

Baggrund og kommentarer er uddybet i den digitale udgave:

www.rift.center/onewebmedia/casesamling_foraeldrehandleplaner_rift_2021.pdf

Enlig mor til 2 børn, søn født 2012 og datter født 2016, anbragt april 2019 på hhv. institution og i plejefamilie, efter at moren i starten 2018 flygtede til krisecenter fra børnenes far efter samliv præget af vold og kontrol. Krisecentret vurderer børnenes udfordringer til at være så store, at de henvender sig til kommunen, som efterfølgende flytter mor og børn til Observationshjem. Herfra anbringes børnene efter hhv. undersøgelse af børn og forældrekompetenceundersøgelse (FKU) af moren. I denne konkluderes bl.a., at mor har lav mentaliseringsevne samt er placeret i området for retardering af lettere grad og at morens begrænsninger vurderes at være af varig karakter.

Processen om forældrehandleplan

Støtteperson hjælper fra forår 2020 mor med at bede om møde om forældrehandleplan. Mors arbejde for dette overskygges dog af, at den lille datter skal flytte, da plejefamilien ikke kan rumme hendes udfordringer. Kommunen undlader at udarbejde den lovpligtige afgørelse med klagevejledning om valg af konkret anbringelsessted, og moren trækker sit samtykke, da hun enten gerne ville have datteren hjemgivet eller anbragt nærmere hendes hjem. Begge børnenes anbringelsessteder ligger over 100 km fra mors hjem, også den nye plejefamilie. I den § 50-undersøgelse, der udarbejdes i det halve år, forvaltningen ifølge hjemgivelseshandleplan undersøger ift. ønsket om hjemgivelse, undersøges mors aktuelle forhold ikke udover en forespørgsel på et møde (juli 2020), da mor og støtteperson er ved at gå,:

”For resten, hvordan er det? Du bor fortsat i din lejlighed i X-kommune og du går i skole, ikke?”

Forældrehandleplanen

Den her indsatte forældrehandleplan, som mor har bedt om i foråret, kommer i e-boks i september 2020, 3 dage inden sagen skal i B og U (hvor den indgår som sagsakt) og uden invitation til parthøring.

Punkterne i planen er taget fra Forældrekompetenceundersøgelsen (start 2019) og således ikke aktuelt revideret ift. hhv. mors nuværende livssituation eller de nuværende samværsbeskrivelser af samvær med børnene, som ikke rummer de problemstillinger, der beskrives i målene. Moren ønsker netop, at der i det støttede samvær skal arbejdes konkret og målrettet med hendes udfordringer i forældreskabet, men ikke alene på baggrund af psykologens observationer, da

hun var i krise i 2019. Moren har ifm. at bede om en ny forældrehandleplan bedt om at måtte blive undersøgt igen.

Efter en klageproces blev daværende sagsbehandler skiftet ud, og moren har nu en lidt bedre forældrehandleplan og muligheden for en fornyet FKU inden sagen skal op i børne-ungeudvalget næste år er luftet. Som omtalt i andre cases kæmper også denne mor for at blive kompensationsundersøgt, kompenseret inden en undersøgelse. Sagsbehandler har været uforstående overfor dette og henviser mor til hendes bopælskommune, hvor mor netop med hjælp fra støtteperson og via henvisning fra egen læge vil kontakte bopælskommunen om dette.

Inddragelse?

Som det fremgår af beskrivelsen af forløbet ovenfor, har moren ikke været inddraget i udarbejdelsen af forældrehandleplanerne og har mødt negativitet ifm. at ønske sig partshørt. Det formodes, at de trods alt ovenfor beskrevne forbedringer ikke var sket, hvis ikke mor havde haft en støtteperson, som hjalp med at tilsende kommunen klage over sagsbehandlingen.

Formen

Der bruges en skabelon til en § 140 handleplan. Bagerst i forældrehandleplanen er dog såvel § 54 som § 140 sat ind. Senest har ny sagsbehandler efter at have problematiseret, hvorfor det skulle være så vigtigt, forklaret, at det skyldes mangel på skabelon i det system, kommunen anvender. Men at nu er der kommet en skabelon, så næste plan bliver i § 54 skabelon.

I afsnittet om undersøgelsessammenfatningen er en lang gengivelse af afsnit fra hhv. § 50 undersøgelse og FKU sat ind. Bl.a. denne kunne der være behov for at partshøres i, da der – som i sagen generelt – mangler indsat beskrivelserne fra Krisecentret af mors store udvikling eller fra den Børnefaglige undersøgelse udarbejdet til Familieretten.

Målene er angivet helt ukonkrete (og uden angivelse af baggrund (som er flere år gammel) og uden nævneværdig beskrivelse af støtteindsats.

Kommentarer og analyse af indhold herunder ift. de i indledningen gennemgåede referencer

Det halter gevaldigt ift. de i specialet om forældrehandleplaner af sagsbehandlere opstillede punkter:

”Enkelhed, gennemsigtighed, tydelighed, dokumentation, inddragelse, retssikkerhed, fokus på forældrenes adfærd”;

og det genkendes fra Ankestyrelsens rapport, at barnet er i fokus og fokus på morens udvikling dermed nedprioriteret. Dette er netop blevet understreget af møde i kommunen om samvær, hvor sagsbehandler redegjorde for ny politik i kommune, hvor sager opdeles i, om man tænker varig anbringelse eller mulighed for hjemgivelse. Og at da morens børn formodes varigt anbragt vil der således ikke længere være tilbud om støttet samvær, men samvær sammen med børnenes nuværende omsorgsgivere.

I denne sag er - som det tydeligt fremgår af denne nylige beslutning - manglende tro på udviklingspotentiale også i spil. Om de opstillede punkter i rapporten om målrettet støtte kan vi ligeledes konstatere, at de stort set ikke følges i denne sag.

Afsluttende generel analyse

Mangel på tilstrækkelig forskning om og faglighed i arbejdet med forældres rolle under anbringelse

Som det fremgår af indledningens gennemgang af rapporter og speciale om forældrehandleplaner og indsatser for forældre under anbringelse af deres børn, så mangler der forskning på området.

Denne mangel afspejler sig i de forældrehandleplaner og indsatser, vi møder i RIFT. Således også i de her bragte cases.

Som omtalt i indledningen, så synes der fortsat at være mangel på forskning om betydningen af forældrenes rolle under anbringelsen.

Det er RIFTs erfaring, at behovsteorien, der lægger vægt på barnets mulighed for at knytte sig til andre voksne end forældrene, er herskende i den daglige praksis, trods det er **objektrelationsteorien**, med dens fokus på vigtigheden af relationen til de biologiske forældre, der ligger til grund for nuværende lovgivning.

Forældrehandleplaner og helhedsorienteret indsatser til forældre – et nedprioriteret område

Dette afspejles i de bragte cases på den måde, at forældrehandleplansarbejdet helt generelt er overfladisk gennemført og nedprioriteret.

Det afspejles endvidere i processerne i sagerne generelt/ rundt om forældrehandleplanerne som for eksempel på møder i forvaltningen, hvor vi gang på gang hører sætningen: "Nu er jeg jo barnets sagsbehandler og det er barnets behov, det kommer an på", når forældre kommer med ønsker om hjælp og støtte til egen udvikling af deres forældreskab eller ønsker om mere information om barnet og/ eller mere samvær for at udvikle relationen og kendskabet til barnet.

Disse ønsker opstilles ofte, som om de i udgangspunktet er *modstillet* at tage hensyn til barnet, og vi vil som i alle tidligere case-samlinger mm. fra RIFTs side fastslå:

Der er meget ofte tale om opstilling af en falsk modsætning. Vi er også på "børnenes side". Hvem er ikke det? må vi spørge, når det politisk gøres til noget særligt at være dette. Vores svar på det spørgsmål er, at det er systemet ofte desværre ikke, på trods af gode intentioner i loven.

Vi har bragt disse cases for at vise, at muligheder i loven, der kunne bruges til at være på børnenes side ved at hjælpe og støtte og udvikle deres forældre, efter mange år fortsat ikke er implementeret, og at indsatserne mangler faglighed. Den manglende faglighed skyldes efter vores erfaring en blanding af manglende tilstrækkelig forskning på området kombineret med travlhed og mangel på ressourcer, men også

mangel på tilstrækkelig god nok faglighed hos de sagsbehandlere, der skal udføre dette uhyre ansvarsfulde komplekse arbejde.

Vi vil her gentage vores i tidligere case-samlinger påpegning af, at vi også ser eksempler på godt fagligt arbejde ude i kommunerne, og ikke mindst gode intentioner – men at vi oplever de velmenende sagsbehandlere "gidslet" i en fastlåst situation med mangel på både ressourcer og god nok uddannelse. Som kunne være en obligatorisk overbygningsuddannelse med autorisation.

De tanker om vigtigheden af helhedsorientering, der lå bag lovgivningen om forældrehandleplaner, er jo fortsat aktuelle, men ofte ikke ført ud i livet, hvilket vi har beskrevet i kommentarerne til cases (især i de uddybende kommentarer i digitale tillæg til cases (som ligger på www.rift.center under temaarrangementer)).

Planer som ender som et uanvendeligt stykke papir, fordi de udelukkende handler om f.eks. samvær uden at tage udgangspunkt i de konkrete udfordringer forældre har i deres liv – det kan være økonomiske, sociale eller specifikke udfordringer som funktionsnedsættelse, etnisk minoritetsbaggrund, traumer mm.

Vi oplever, at hverken kommuner eller sagsbehandlere er tilstrækkeligt klædt på til helhedsorienteret tværfaglighed, som ovenikøbet lovgivningsmæssigt er blevet opprioriteret med § 54 stk. 3, som giver mulighed for, at fravige § 54, stk. 2, så

"Forældrene i stedet tilbydes en helhedsorienteret plan for en eller begge forældre, når der er tale om forældre med komplekse og sammensatte problemer, hvor der kan eller skal udarbejdes flere planer for indsatserne, og hvor der er et koordinationsbehov forbundet hermed. Forældrene skal give samtykke til, at den særskilte plan erstattes af en helhedsorienteret plan."

Som nævnt omtaler Ankestyrelsen ikke denne mulighed i undersøgelsesrapporten: "Støtte efter § Servicelovens § 54...", og vi har i RIFT ikke erfaringer med anvendelsen af § 54 stk.3, selvom forældrene i flere af de omhandlede cases har ønsket en helhedsorienteret plan.

I det hele taget oplever vi, at de "statslige in-put", som omhandlet i indledningen afspejler nedprioriteringen af området. Vi er i RIFT med på, at hhv. undersøgelsen ved Ankestyrelsen og den målrettede indsats ved Socialstyrelsen netop er sat i værk fordi, der er opmærksomhed på, at denne side af lovgivningen ikke er tilstrækkeligt implementeret. Skønt der i begge initiativer peges på, at loven ikke er tilstrækkeligt implementeret, og at der mangler forskning, så er vi alligevel bekymrede for, at disse rapporter risikerer at bidrage til vidensgrundlaget for kommende lov uden prioritering af udvidelse og igangsættelse af den nødvendige kvantitativ og kvalitativ forskning på dette komplekse felt.

Skønnet om indsatser til forældre bygger ofte på tidligt dannet negativt billede af forældrene

Desværre genkender vi, som citeret fra / omtalt af Mette Bøgelund Frederiksen, hvad Peter Højlund på baggrund af anerkendelsesteorier påpeger om, at socialarbejderne ofte har dannet sig et negativt billede af forældrene, og at den manglende anerkendelse af forældre og disrespekt fra socialarbejdernes side spænder ben for forældrenes arbejde med deres identitet.

Jf. at vi i case-gennemgangen ofte har bemærket, at – som Ankestyrelsen beskriver i "Støtte efter § Servicelovens § 54..." - det i sagsbehandlingens vurderinger vægtes, at støtten skal "tale ind i barnets behov" og at der er udviklingspotentiale af forældreene. Det er vores erfaring, at et tidligt dannet negativt billede af forældrene spiller en stor rolle i det *socialfaglige skøn*, der ligger bag afgørelser om støtte til forældrene.

Vi efterlyser forskning og bedre faglighed som baggrund for skøn, herunder for skøn, der vurderer, at en indsats *ikke* vil være barnets behov, eller at der ikke er udviklingspotentiale for forældreene. Den manglende faglighed afspejles i dårlig faglig kvalitet i mange § 50 undersøgelser og i mangel på sikring af faglighed i de meget afgørende forældrekompetenceundersøgelser.

(Læs evt. mere om dette på www.rift.center under tema-arrangementer, i case-samlingen: "At blive undersøgt").

Konkret ser vi det i mangel på tilstrækkelig beskrivelse af baggrunden for de i forældrehandleplanen valgte mål og indsatser. Vi har meget sjældent set en konkretiseret beskrivelse af, hvad "støttet samvær" og "familiebehandling" helt konkret betyder i den enkelte sag.

Punkterne fra Ankestyrelsens undersøgelse om vægningen i sagsbehandlingens vurderinger

Skønnet om **hvorvidt indsatsen "har en eller anden relation til barnet"** og herunder visitationsudvalgs vurdering af dette, er ofte baseret på en snæver definition og mangel på hjælp til det tværsektorielle samarbejde, hvor det er nødvendigt. Som vi har vist i kommentarerne til case 2, case 8 og case 10. Og som også gør sig gældende ift. case 9 (i den digitale version), hvor 2 kommuner kaster ansøgningen om kompensation ift. morens fysiske handicap tilbage til hinanden over hovedet på forældrene, mens det samme sker i case 2, blot indenfor kommunen. Vi oplever ofte, at sagsbehandlere har stærke meninger om, i hvilken rækkefølge forældre skal arbejde med deres udfordringer. Som i citatet fra Ankestyrelsens rapport, hvor det vurderes, at der skal arbejdes i psykiatrien inden familiebehandling kan komme på tale. Ofte opleves mangel på udveksling af viden og vejledning de forskellige

sektorer imellem. Her står forældrene midt i og kan opleve modsatrettede råd. Vi ved, at der har været igangsat forsøg med koordinerende sagsbehandlere ift. at sikre helheden. Det er ikke noget, vi har oplevet i praksis ift. forældresager, men det håber vi, at der forskes mere i/ udvikles mere af.

Både de udvalgte cases og de mange cases, vi kender til, viser en snæverhed i valget af indsatser.

Vi er glade for de 40 punkter indsat fra Memox-metoden. Disse viser med tydelighed, at der er mange veje at gå i familiebehandling, som kræver omhu og som beskrevet af forfatterne til den nævnte bog: "Udsatte familier i ressourceperspektiv" kræver TILLID og fokus på familiens oplevede virkelighed.

Det samme gælder det støttede samvær, som ofte sættes ind (som eneste støtteforanstaltning) uden at være defineret, og som der også mangler forskning om, men som vi i RIFT har hørt en fugl synge om, at der måske er et tiltænkt forskningsprojekt i støbeskeen om.

Det omtales i Ankestyrelsens undersøgelsesrapport, at der er **fokus på, hvordan forældrene reagerer på anbringelsen og på hvilken hjælp, de har modtaget inden anbringelsen**. Som nævnt tidligere er det gode fokuspunkter at have, og vi ville ønske, at der stod en velassorteret redskabskasse klar til den enkelte sagsbehandler med f.eks. bevilling af krisehjælp og fagligt kvalificerede evalueringer af forrige indsatte tiltag for at vurdere, om der skal andre slags tiltag til.

I både 1, 4, 9 og 12 (digitale tillæg) og case 3 og 6 henviser sagsbehandlere til, at familiebehandling er prøvet, men ikke har virket. Dette uden at gå undersøgende ind i, hvordan, der blev arbejdet osv. I nogle af de samme sager har forvaltningen udeladt at inddrage beskrivelser af forløb, der har konkluderet god udvikling hos forældrene.

Ofte foreligger der hverken opdrag eller evaluering af familiebehandlingsforløb, men ofte alene generaliserende statusskrivelser af fagligt svingende kvalitet fra familiebehandlere.

I aftalen "Børnene Først" angives Familiehuse som en del af løsningen i indsatsen for forældrene. Vi tænker jo at al øget opmærksomhed på at hjælpe og støtte forældre og familie er godt. Vi kan dog - på baggrund af vore erfaringer og herunder med eksempler i cases i denne samling - være bekymrede for, at etableringen af Familiehuse i en kommune ville kunne spærre for, at der søges den rette og helt målrettede hjælp til den konkrete familie og i stedet sættes mere ensartet ind for meget forskellige familier, herunder også overfor forældre/ familier, som kræver en særlig tværfaglig opmærksomhed eller en faglighed, som ikke lige forefindes i kommunens Familiehus.

Generel analyse disponeret efter de enkelte trin i forældrearbejdet efter anbringelsen

På baggrund af vores brede praksiserfaring, har vi disponeret resten af dette forsøg på overblik og analyse ud fra forløbet af forældrearbejdet i en anbringelsessag.

Hvad der er forløbet forud for anbringelsen, er bestemt interessant, men vores viden og fokus er her rettet mod forældrearbejdet efter anbringelsen.

Lige efter anbringelsen

Forskellige rapporter har afdækket, at mange forældre ikke har en støtteperson § 54 og ikke oplever at være blevet tilbudt en sådan. Vi skal ikke her komme ind på alle de grunde, der kan være til dette eller nærmere om denne indsats, da det er for stort et emne i sig selv. Vi kender stort set ingen eksempler på, at en § 54 støtteperson er tilbudt og tildelt på det tidspunkt anbringelse kommer på tale, som der står anbefalet i vejledningen. Hvilket vi tror ville være meget hjælpsomt.

I de allerfleste tilfælde oplever forældre sig således uden støtte på tidspunktet for anbringelsen. De er ofte både fyldt af sorg, vrede og afmagt og, som vi ofte har hørt sagsbehandlere sige, så har forældrene ikke ønsket en forældrehandleplan.

Med henvisning til de indsatte punkter fra MEMOX og citatet fra "Udsatte familier i et ressourceperspektiv", så er det altafgørende, hvordan familien mødes.

Processen for udarbejdelse af en forældrehandleplan

I RIFT har vi erfaring for, at Forældrehandleplaner ofte først udarbejdes et godt stykke tid inde i anbringelsen og i de sager, RIFT kender til, først når de efterspørges af forældre, deres advokater eller i sjældne tilfælde retssystemet.

Hvor der foreligger forældrehandleplaner fra start, er det oftest som i case 1 (digitalt), hvor planen på 4 linjer alene udtrykker mulighed for at få en § 54 støtteperson og støtte til samvær.

Hvor forældrehandleplanerne efterspørges og sagsbehandlerne skal i gang, har vi i RIFT desværre erfaringer med, at der nu starter en langstrakt proces.

I case nr. 1 skulle en bedre handleplan efterspørges flere gang og det samme gælder i hvert fald i case 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11 og 12.

Sagsbehandlerne kan starte forældrehandleplansprocessen op på mange måder: jf. som beskrevet i rubrikken "inddragelse" i kommentarerne. Fra at bede forældrene selv definere det hele til at sende en færdig plan i e-boks uden mulighed for forhandling eller partshøring. I de uddybende kommentarer i det digitale tillæg til case-samlingen har vi beskrevet eksempler på forskellige sådanne langstrakte processer.

Vi oplever tit at sagsbehandlerne ligestiller "inddragelse" med at bede forældrene selv definere hvad de skal have hjælp og støtte til og lige så ofte, at der alene tages udgangspunkt i vurderinger fra en Forældrekompetenceundersøgelse, uanset hvor gammel den er og uanset om forældrene kan genkende sig selv i den. Ingen af delene er efter vores erfaring hjælpsomt ift. at hjælpe forældrene videre.

Der foreligger desværre sjældent, som der burde, kortlægning af forældrenes støttebehov fastlagt i § 50-undersøgelsen.

Så forældrehandleplanen er ofte svær eller umulig for sagsbehandler at udarbejde, og nok derfor ender den ofte med at være så tyndbenet, som det fremgår af de fremlagte planer.

Hvis der er tale om udfordringer, der kræver supplerende faglighed – som når der er tale om familier fra etniske minoritetsfamilier eller om forældre med funktionsnedsættelse, så "knækker filmen" for det meste i bestræbelserne på at få en brugbar forældrehandleplan. Som vist i case 2,6, 8 og 10.

Forældrehandleplanernes form og kvalitet

I RIFT forstår vi godt, hvad Peter Højlund mener med, at en handleplan kan være en hjørnesten i anerkendelsesrelationen. Vi anser den for at være et vigtigt redskab, og derfor har planens indhold og dens form stor betydning.

Vi er bekymrede over, hvis handleplaners vigtighed afvises som værende for bureaukratiske, men er samtidig enige i, at plan og indhold skal tjene et formål. Vi er enige i og forstående overfor De Anbragtes Vilkårs (DAVs) kritik af § 140 handleplaner som objektgørende, ikke inddragende og ikke-ressourcefokuserede, og under skrivningen af dette er vi stødt på resume af afhandling om handleplaner, som foruden kritikpunkter lignende DAVs påpeger, hvordan DUBU-systemet ikke er hjælpsomt. Vi har som nævnt i indledningen fulgt med i debat og ønsker – herunder fra Socialrådgiverside og med inspiration fra Frikommuneforsøgene - om at nedsætte proceskravene i sagsbehandlingen til fordel for dialog mm.

Det er vi bekymrede for, da handleplaner/forældrehandleplaner for det første har en retssikkerhedsmæssig betydning i sager som disse, hvor der er tale om magt og tvang – og for det andet, hvis planerne er godt gennemarbejdet i god proces, kan være et godt redskab.

Der skal ikke være tale om enten plan eller dialog. Som DISPUK (Dansk institut for Supervision, Personaleudvikling, Undervisning og Konsultation) skrev i nyligt

nyhedsbrev: "Man skal ikke lægge planer og opstille mål for andre mennesker uden at kende deres værdier."

Det er vi enige i, men samtidig mener vi, at en forældrehandleplan bør indeholde mål for, hvad det er *forvaltningen* mener, forældrene skal ændre, hvis deres forældreskab skal udvikles.

Forældrene har krav på at kende og forstå anbringelsesgrundlaget.

Forvaltningen skal forklare baggrunden for målene og selve målene så konkret, at de forstås og kan arbejdes med. Naturligvis med inddragelse af forældrene i udarbejdelsesprocessen og forældrenes egne ønsker skal inddrages.

Også indsatser skal fremgå og nærmere beskrives, og det skal angives, hvordan der evalueres.

Dette om formen er ikke noget loven påbyder - udover som angivet i vejledningen til § 140 – men i RIFT synes vi, det er logik, hvis en plan skal bruges til noget.

Stort set ingen af de forældrehandleplaner vi kender, herunder de der er bragt her, lever op til disse formkrav mhp. at planerne kan være anvendelige.

Der henvises end ikke til den rigtige paragraf og mangel på skabeloner, som omtalt af sagsbehandlere i Ankestyrelsens undersøgelsesrapport, synes at være et generelt problem.

Vi har endnu ikke set en skabelon, der levede op til ovennævnte ønsker. Det er stort set kun planen i case 12 (i det digitale tillæg), der systematisk har konkrete mål for forældrene ud over i samværssituationer. Bag denne forældrehandleplan ligger en mangeårig proces, med mange møder og herunder kamp for at få to anbringende kommuner til at arbejde sammen.

Indholdsmæssigt mener vi, at de her bragte forældrehandleplaner tydeligt taler for sig selv som værende uden tilstrækkelig, faglig fundering og dermed uden konkret præcision om, hvad der sættes ind med. Man kan med rette indvende, at der er ofte tale om meget komplekse forhold og også kan være tale om forældre, som er svære at hjælpe og uden erkendelse af egne udfordringer. Men for det første oplever vi ikke, at der arbejdes tilstrækkeligt med at møde og opnå disse forældres tillid, og for det andet kender vi i RIFT til en del sager, hvor ressourcestærke og ellers velfungerende forældre oplever manglende faglighed hos systemet, når de ønsker hjælp til familien. Vi kender eksempler på, at forældrene selv kan definere,

hvilken hjælp og støtte, de har brug for, men mødes af ikke fagligt baseret skøn og vurdering af, hvilke indsatser, de kan tilbydes. Også i forældrehandleplaner. Vi kender eksempler på, at der på det grundlag opstår misforhold mellem forældre og forvaltningen, hvis forældrene fastholder deres fagligt funderede ønsker.

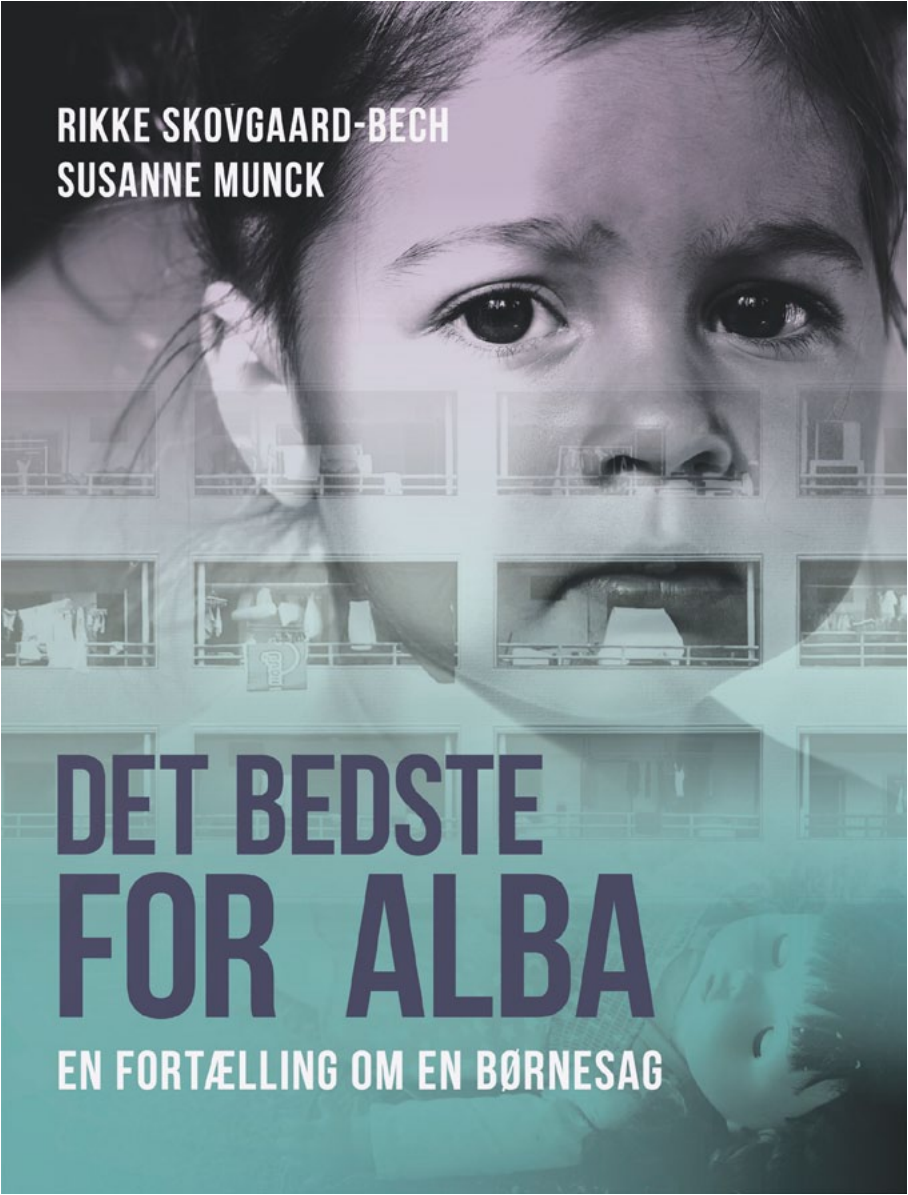
Opfølgning

Som citat i Ankestyrelsens undersøgelsesrapport viser, så har mange sagsbehandlere en fornemmelse af at følge op på handleplanen, mens det ikke opleves af forældrene. Det viser sig da også, at der i kun 8 ud af 20 sager er foretaget en formel opfølgning.

I RIFT oplever vi, som det fremgår af de her bragte cases, denne tendens til manglende opfølgning af forældrehandleplaner, ligesom forældrenes aktuelle forhold meget ofte ikke hverken undersøges eller beskrives i reviderede § 50 undersøgelser.

Alt i alt er vi ikke trygge ved regeringens og aftalepartiernes tro på, at forældrehandleplaner er svaret på, hvor forældrene blev af i udspillet "Børnene Først".

Vi kan fra RIFTs side kun appellere til, at der sættes ind med bredere, fagligt kvalificerede, vidensbaserede indsatser, så de foreslåede obligatoriske elementer opstillet i Socialstyrelsens "Målrettet indsats..." (Se indersiden af omslaget) kan blive til virkelighed.



RIKKE SKOVGAARD-BECH
SUSANNE MUNCK

DET BEDSTE FOR ALBA

EN FORTÆLLING OM EN BØRNESAG

Vil du læse videre om, hvordan det foregår i "den virkelige verden", mens vi venter på "Barnets Lov"? Roman om et ungt pars gribende og rystende møde med systemet, dokumenteret med autentiske akter. Forfatterne har som medlemmer af foreningen RIFT modtaget Menneskerettigheds-prisen 2020 for at sætte fokus på rettigheder og inddragelse på anbringelses-området.

**Forældrehandleplaner-
Cases om støtte til forældre til anbragte børn og unge**
udarbejdet af Foreningen RIFT ved Susanne Munck

Udarbejdet i forbindelse med
Temaarrangementet: Børnene Først – eksempel på pseudo-politik?
Fokus på forældrehandleplaner.

2. november 2021

Arrangeret af
Foreningen RIFT (Retssikkerhed i Familiers Trivsel) www.rift.center

Omslag og illustration
Justitia-illustrationen: Sara Houmann Mortensen
Omslag og grafik RIFT

Case-samlingen i hæfteform kan mod betaling af porto rekvireres hos:
RIFT
info@rift.center
downloades fra www.rift.center

Kontakt for yderligere informationer
Susanne Munck, formand for RIFT, tlf.: 40 75 07 58
sus.munck@mail.tele.dk

Tak til alle de forældre, der har stillet deres forældrehandleplan og historie til rådighed
Tak til Græsrodsfonden for støtte til temaarrangementet:
"Børnene Først" - eksempel på pseudopolitik?